

بسم الله الرحمن الرحيم
لقد ارسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا
معهم الكتاب و الميزان ليقوم الناس بالقسط
مقدمه

قانون اساسي جمهوري اسلامي ايران مابين نهادهاي فرهنگي، اجتماعي، سياسي و اقتصادي جامعه ايران لامي مي باشد. ماهيت انقلاببر اساس اصول و ضوابط اسلامي است كه انعكاس خواست قلبي امت اس عظيم اسلامي ايران و روند مبارزه مردم مسلمان از ابتدا تا پيروزي كه در شعارهاي قاطع و كوبنده همه قشرهاي مردم تبلور مي يافت اين خواست اساسي را مشخص کرده و اکنون در طلعيه اين پيروزي بزرگ، ملت ما با تمام وجود نيلى به آنرا مي طلبد

گي بنيادي اين انقلاب نسبت به ديگر نهضت هاي ايران در سده اخير مكتبي و اسلامي بودن ويژ آنست. ملت مسلمان ايران پس از گذر از نهضت ضد استبدادي مشروطه و نهضت ضد استعماري ملي شدن نفت به اين تجربه گرانبار دست يافت كه علت اساسي و مشخص عدم موفقيت اين نهضت ها مبارزات بوده است. گر چه در نهضت هاي اخير خط فكري اسلامي و رهبري روحانيت مكتبي نبودن مبارز سهم اصلي و اساسي را بر عهده داشت ولي به دليل دور شدن اين مبارزات از مواضع اصلي اسلامي، جنبش ها به سرعت به ركود كشانده شد از اينجا وجدان بيدار ملت به رهبري مرجع عاليقدر ت آيت الله العظمي امام خميني ضرورت پيگيري خط نهضت اصلي مكتبي و اسلامي را تقليد حصر دريافت و اين بار روحانيت مبارز كشور كه همواره در صف مقدم نهضت هاي مردمی بوده و نويسندگان و نهضت اخير ملت ايران در سال هزار و روشنفكران متعهد با رهبري ايشان تحرك نويني يافت.(آغاز) و هشتاد و دو هجري قمری برابر با هزار و سيصد و چهل و يك هجري شمسي مي باشد سيصد و طلعيه نهضت

اعتراض در هم كوبنده امام خميني به توطئه آمريكائي "انقلاب سفيد" كه گامي در جهت تثبيت پايه هاي حكومت استبداد و تحكيم وابستگي هاي سياسي، فرهنگي و اقتصادي ايران به امپرياليزم جهاني بود عامل حركت يكپارچه ملت گشت و متعاقب آن انقلاب عظيم و خونبار امت اسلامي در خرداد ماه كه در حقيقت نقطه آغاز شكوفائي اين قيام شكوهمند و گسترده بود مركزيت امام را بعنوان رهبري 42 ه قانون ننگين اسلامي تثبيت و مستحكم نمود و عليرغم تبعيد ايشان از ايران در پي اعتراض ب كاپيتولاسيون (مصونيت مستشاران آمريكائي) پيوند مستحكم امت با امام همچنان استمرار يافت و ملت مسلمان و بويژه روشنفكران متعهد و روحانيت مبارز راه خود را در ميان تبعيد و زندان، شكنج و اعدام ادامه دادند

هاي علميه و دانشگاه به روشنگري پرداخت مسجد، حوزه در اين ميان قشر آگاه و مسئول جامعه در سنگر و با الهام از مكتب انقلابي و پر بار اسلام تلاش پي گير و ثمر بخشي را در بالابردن سطح آگاهي و هوشيارى مبارزاتي و مكتبي ملت مسلمان آغاز كرد. رژيم استبداد كه سرکوبي نهضت اسلامي را با ترين شگاه و همه كانونهاي پرخروش انقلاب آغاز نموده بود به مذبحانه حمله دژ خيمانه به فيضي و دان هاي قرون هاي اعدام، شكنج اقدامات ددمنشانه جهت رهايي از خشم انقلابي مردم، دست زد و در اين ميان جوخه زه مي وسطاني و زندانهاي دراز مدت، بهائي بود كه ملت مسلمان ما به نشانه عزم راسخ خود به ادامه مبار پرداخت. خون صدها زن و مرد جوان و با ايمان كه سحرگاهان در ميدان تير فرياد "الله اكبر" سر مي دادند هاي دشمن قرار مي گرفتند انقلاب اسلامي ايران را تداوم بخشيديا در ميان كوچه و بازار هدف گلوله ي و عزم امت اسلامي را عمق و گسترش ها و پيامهاي پي در پي امام به مناسبت هاي مختلف، آگاهيانيه هر چه فزون تر داد

حكومت اسلامي

طرح حكومت اسلامي بر پايه ولايت فقيه كه در اوج خفقان و اختناق رژيم استبدادي از سوي امام خميني ارائه شد انگيزه مشخص و منسجم نويني را در مردم مسلمان ايجاد نمود و راه اصلي مبارزه . تر ساخت گشود كه تلاش مبارزان مسلمان و متعهد را در داخل و خارج كشور فشرده مكتبي اسلام را در چنين خطي نهضت ادامه يافت تا سرانجام نارضائي ها و شدت خشم مردم بر اثر فشار و اختناق روز ،افزون در داخل و افشاگري و انعكاس مبارزه بوسيله روحانيت و دانشجويان مبارز در سطح جهاني انهاي حاكميت رژيم را به شدت متزلزل كرد و به ناچار رژيم و اربابانش مجبور به كاستن از بني فشار و اختناق و به اصطلاح باز كردن فضاي سياسي كشور شدند تا به گمان خویش دريچه اطميناني بمنظور پيشگيري از سقوط حتمي خود بگشايند اما ملت بر آشفته و آگاه و مصمم به و خلل ناپذير امام قيام پيروزمند و يكپارچه خود را بطور گسترده و سراسري آغاز نمود رهبري قاطع خشم ملت

انتشار نامه توهین آمیزی به ساحت مقدس روحانیت و بویژه امام خمینی در 17 دی 1356 از طرف رژیم برای مهار کردن حاکم این حرکت را سریعتر نمود و باعث انفجار خشم مردم در سراسر کشور شد و رژیم آشفشان خشم مردم کوشید این قیام معترضان را با بخاک و خون کشیدن خاموش کند اما این خود خون بیشتری در رگهای انقلاب جاری ساخت و طپش های پی در پی انقلاب در هفتم ها و چهلیم های یادبود نهضت در سراسر کشورشهادی انقلاب، حیات و گرمی و جوشش یکپارچه و هر چه فزون تری به ای بخشید و در ادامه و استمرار حرکت مردم تمامی سازمانهای کشور با اعتصاب یکپارچه خود و شرکت در تظاهرات خیابانی در سقوط رژیم استبدادی مشارکت فعالانه جستند، همبستگی گسترده مردان و ز چشمگیری تعیین کننده بود، زنان از همه اقشار و جناح های مذهبی و سیاسی در این مبارزه به طر، ای داشتند های این جهاد بزرگ حضور فعال و گسترده مخصوصا زنان بشکل بارزی در تمامی صحنه های مسلسل هائی از آن نوع که مادری را با کودکی در آغوش، شتابان به سوی میدان نبرد و لوله صحنه بزرگ جامعه در مبارزه بود نشان می داد بیانگر سهم عمده و تعیین کننده این قشر بهائی که ملت پرداخت

نهال انقلاب پس از يك سال و اندی مبارزه مستمر و پیگیر با باروری از خون بیش از شصت هزار شهید و صدهزار زخمی و معلول و با بر جای نهادن میلیاردها تومان خسارت مالی در میان فریادهای ثمر نشست و این نهضت عظیم که با تکیه بر ایمان و وحدت و استقلال، آزادی، حکومت اسلامی "به" قاطعیت رهبری در مراحل حساس و هیجان آمیز نهضت و نیز فداکاری ملت به پیروزی رسید موفق به در هم کوبیدن تمام محاسبات و مناسبات و نهادهای امپریالیستی گردید که در نوع خود سر فصل در جهان شد جدیدی بر انقلابات گسترده مردمی

و 22 بهمن سال یکهزار و سیصد و پنجاه و هفت روزهای فروریختن بنیاد شاهنشاهی شد و استبداد 21 داخلی و سلطه خارجی متکی بر آن را در هم شکست و با این پیروزی بزرگ طلیعه حکومت اسلامی که خواست دیرینه مردم مسلمان بود نوید پیروزی نهایی را داد

ر یکپارچه و با شرکت مراجع تقلید و علمای اسلام و مقام رهبری در همه پرسه جمهوری ملت ایران بطو %اسلامی تصمیم نهائی و قاطع خود را بر ایجاد نظام نوین جمهوری اسلامی اعلام کرد و با اکثریت 2/98 به نظام جمهوری اسلامی رای مثبت داد

نگر نهادها و مناسبات سیاسی، اجتماعی اکنون قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران بعنوان بیا های حکومت اسلامی و ارائه دهنده طرح نوین نظام فرهنگی و اقتصادی جامعه باید راهگشای تحکیم پایه های نظام طاغوتی قبلی گردد حکومتی بر ویرانه شیوه حکومت در اسلام

ا گروهی نیست بلکه حکومت از دیدگاه اسلام، برخاسته از موضع طبقاتی و سلطه گری فردی ی تبلور آرمان سیاسی ملتی هم کیش و هم فکر است که به خود سازمان میدهد تا در روند تحول فکری و عقیدتی راه خود را به سوی هدف نهائی (حرکت به سوی الله) بگشاید. ملت ما در جریان تکامل انقلابی کبری بیگانه خود را پاک نمود و به مواضعهای فخر خود از غبارها و زنگارهای طاغوتی زدوده شد و از آمیزه (فکری و جهان بینی اصیل اسلامی بازگشت و اکنون بر آنست که با موازین اسلامی جامعه نمونه (اسوه) های اعتقادی نهضت را ای، رسالت قانون اساسی این است که زمینه خود را بنا کند بر چنین پایه آن انسان با ارزشهای والا و جهانشمول اسلامی پرورش عینیت بخشد و شرایطی را بوجود آورد که در یابد

قانون اساسی با توجه به محتوای اسلامی انقلاب ایران که حرکتی برای پیروزی تمامی مستضعفین بر مستکبرین بود زمینه تداوم این انقلاب را در داخل و خارج کشور فراهم می کند بویژه در گسترش جنبش های اسلامی و مردمی می کوشد تا راه تشکیل امت واحد جهانی را هموار روابط بین المللی، با دیگر کند (ان هذه امتکم امه واحده و انار بکم فاعبدون) و استمرار مبارزه در نجات ملل محروم و تحت ستم در تمامی جهان قوام یابد

داد فکری و با توجه به ماهیت این نهضت بزرگ، قانون اساسی تضمین گر نفی هر گونه استبداد اجتماعی و انحصار اقتصادی می باشد و در خط گسستن از سیستم استبدادی، و سپردن سرنوشت (مردم به دست خودشان تلاش می کند. (و یضع عنهم اصرهم و الاغلال التي كانت علیهم

ندر ایجاد نهادها و بنیادهای سیاسی که خود پایه تشکیل جامعه است بر اساس تلقی مکتبی، صالحا دار حکومت و اداره مملکت می گردند (ان الارض یرثها عبادی الصالحون) و قانونگذاری که مبین عهده های مدیریت اجتماعی است بر مدار قرآن و سنت، جریان مییابد بنابراین نظارت دقیق و جدی از ضابطه ری است و چون هدف از ناحیه اسلام شناسان عادل و پرهیزگار و متعهد (فقهای عادل) امری محتوم و ضروری است و رشد دادن انسان در حرکت به سوی نظام الهی است (و الی الله المصیر) تا زمینه بروز و شکوفائی استعدادها بمنظور تجلی ابعاد خداگونگی انسان فراهم آید (تخلقوا باخلاق الله) و این جز ول جامعه نمی تواند باشد. با توجه بر گرو مشارکت فعال و گسترده تمامی عناصر اجتماع در روند تح

به این جهت قانون اساسی زمینه چنین مشارکتی را در تمام مراحل تصمیم‌گیریهای سیاسی و سرنوشت‌ساز برای همه افراد اجتماع فراهم می‌سازد تا در مسیر تکامل انسان هر فردی خود دست اندر. حقوق حکومت مستضعفین در زمین خواهد بود کار و مسئول رشد و ارتقاء و رهبری گردد که این همان ت (و نرید ان نمـن علی الذین استضعفوا فی الارض و نجعلهم ائمه و نجعلهم الوارثین) ولایت فقیه عادل

بر اساس ولایت امر و امامت مستمر، قانون اساسی زمینه تحقق رهبری فقیه جامع‌الشرایطی را که از (مجاری الامور. بید العلماء بالله الامناء علی حلاله و حرامه) طرف مردم بعنوان رهبر شناخته می‌شود آماده می‌کند تا ضامن عدم انحراف سازمانهای مختلف از وظایف اصیل اسلامی خود باشد اقتصاد وسیله است نه هدف

در تحکیم بنیادهای اقتصادی، اصل، رفع نیازهای انسان در جریان رشد و تکامل اوست نه همچون دیگر نظام‌های اقتصادی تمرکز تکاثر ثروت و سودجویی، زیرا که در مکاتب مادی، اقتصاد خود هدف است و بدن جهت در مراحل رشد، اقتصاد عامل تخریب و فساد و تباهی می‌شود ولی در اسلام اقتصاد وسیله است و از وسیله انتظاری جز کارائی بهتر در راه وصول به هدف نمی‌توان داشت دیدگاه برنامه اقتصاد اسلامی فراهم کردن زمینه مناسب برای بروز خلاقیت‌های متفاوت با این انسانی است و بدن جهت تامین امکانات مساوی و متناسب و ایجاد کار برای همه افراد و رفع نیازهای ضروری جهت استمرار حرکت تکاملی او بر عهده حکومت اسلامی است

زن در قانون اساسی

اد بنیادهای اجتماعی اسلامی، نیروهای انسانی که تاکنون در خدمت استثمار همه جانبه خارجی در ایج بودند هویت اصلی و حقوق انسانی خود را باز می‌یابند و در این بازیابی اصلی طبیعی است که زنان ر خواهند استیفاي حقوق آنان بیشتر به دلیل ستم بیشتری که تا کنون از نظام طاغوتی متحمل شده بود.

خانواده واحد بنیادین جامعه و کانون اصلی رشد و تعالی انسان است و توافق عقیدتی و آرمانی در تشکیل خانواده که زمینه ساز اصلی حرکت تکاملی و رشد یابنده انسان است اصل اساسی بوده و در چنین برداشتی از فراهم کردن امکانات جهت نیل به این مقصود از وظایف حکومت اسلامی است، زن، واحد خانواده، از حالت (شیئی بودن) و یا (ابزار کار بودن) در خدمت اشاعه مصرف زدگی و استثمار خارج شده و ضمن باز یافتن وظیفه خطیر و پرارج مادری در پرورش انسانهای مکتبی پیش‌آهنگ و برای مسئولیتی خطیرتر و در دیدگاه خود هم‌رزم مردان در میدان‌های فعال حیات می‌باشد و در نتیجه پذیرد اسلام بر خوردار از ارزش و کرامتی والا تر خواهد بود ارتش مکتبی

در تشکیل و تجهیز نیروهای دفاعی کشور توجه بر آن است که ایمان و مکتب، اساس و ضابطه باشد داده می‌شوند و نه بدن جهت ارتش جمهوری اسلامی و سپاه پاسداران انقلاب در انطباق با هدف فوق شکل تنها حفظ و حراست از مرزها بلکه بار رسالت مکتبی یعنی جهاد در راه خدا و مبارزه در راه گسترش دار خواهند بود. (و اعدوا لهم ما استطعتم من قوه و من رباط الخیل حاکمیت قانون خدا در جهان را نیز عهده (ترهیبون به عدوا و عدوکم و آخرین من دونهم در قانون اساسی قضاء

مساله قضاء در رابطه با پاسداری از حقوق مردم در خط حرکت اسلامی، بمنظور پیشگیری از انحرافات موضعی در درون امت اسلامی امری است حیاتی، از اینرو ایجاد سیستم قضائی بر پایه عدل اسلامی و ت، این نظام به دلیل متشکل از قضات عادل و آشنا به ضوابط دقیق دینی پیش بینی شده اس حساسیت بنیادی و دقت در مکتبی بودن آن لازم است بدور از هر نوع رابطه و مناسبات ناسالم باشد (و اذا حکمتم بین الناس ان تحکمو بالعدل)

قوه مجریه

ای که در رابطه با اجرای احکام و مقررات اسلامی بمنظور رسیدن به روابط قوه مجریه بدلیل اهمیت ویژه و مناسبات عادلانه حاکم بر جامعه دارد و همچنین ضرورتی که این مساله حیاتی در زمینه سازی وصول به هدف نهائی حیات خواهد داشت بایستی راهگشای ایجاد جامعه اسلامی باشد نتیجتاً محصور شدن در هر دیدگاه اسلامی نفی نوع نظام دست و پاگیر پیچیده که وصول به این هدف را کند و یا خدشه دار کند از خواهد شد بدن جهت نظام بوروکراسی که زائیده و حاصل حاکمیت‌های طاغوتی است به شدت طرد خواهد شد تا نظام اجرایی با کارائی بیشتر و سرعت افزون تر در اجرای تعهدات اداری بوجود آید

یوسائل ارتباط جمع

در جهت روند تکاملی انقلاب اسلامی در خدمت اشاعه تلویزیون) بایستی - ارتباط جمعی (رادیو وسائل های متفاوت بهره جویند و از اشاعه و فرهنگ اسلامی قرار گیرد و در این زمینه از برخورد سالم اندیشه ترویج خصلت‌های تخریبی و ضد اسلامی جدا" پرهیز کند

اهداف خود دانسته و راه رشد و از اصول چنین قانونی که آزادی و کرامت ابناء بشر را سر لوحه پیروی تکامل انسان را می‌گشاید بر عهده همگان است و لازم است که امت مسلمان با انتخاب مسئولین کاردان و جویند به امید اینکه رکت مؤمن و نظارت مستمر بر کار آنان بطور فعالانه در ساختن جامعه اسلامی مشا واند الگو و شهیدی بر همگی مردم جهان باشد موفق گردد. (و در بنای جامعه نمونه اسلامی (اسوه) که بت (کذالك جعلناکم امه و سطا لتکونوا شهداء علی الناس نمایندگان

خبرگان متشکل از نمایندگان مردم، کار تدوین قانون اساسی را براساس بررسی پیش نویس مجلس دم رسیده بود در دوازده فصل که‌های مختلف مرپیشنهادی دولت و کلیه پیشنهاد هائی که از گروه مشتمل بر یکصد و هفتاد و پنج اصل می‌باشد در طلیعه پانزدهمین قرن هجرت پیغمبر اکرم صلی های مشروح فوق به پایان علیه و آله و سلم بنیانگذار مکتب رهائی بخش اسلام با اهداف و انگیزه‌ها عقیقین و شکست تمامی مستکبرین گردد رساند باین امید که این قرن، قرن حکومت جهانی مستض

،قرآن و عدل حق حکومت به اش اعتقاد دیرینه بر اساس، ایران ملت که است اسلامی جمهوری ایران حکومت در همه، خمینی امام العظمی الله مرجع عالیقدر تقلید آیت رهبری پیروزمند خود به انقلاب در پی جمادی و دوم برابر با اول شمسی هجری و هشت یکهزار و سیصد و پنجاه ماه فروردین ازدهم ی دهم بررسی با اکثریت قمری هجری یکهزار و سیصد و نود و نه سال اولی

1 اصل داد مثبت رای آن داشتند، به رای حق که کسانی درصد کلیه 2 / 98

و حاکمیت و اختصاص (الله لاله) یکتا خدای 1- به ایمان بر پایه است نظامی، اسلامی جمهوری معاد و 3- قوانین در بیان آن بنیادی و نقش الهی وحی 2- در برابر امر او تسلیم او و لزوم تشریح به و رهبری امامت 5- و تشریح خدا در خلقت عدل 4- خدا سویی به انسان در سیر تکاملی آن سازنده نقش با مسئولیت توام و آزادی انسان والای و ارزش کرامت 6- اسلام انقلاب در تداوم آن اساسی مستمر و نقش صومین مع و سنت کتاب جامع الشرايط بر اساس اجتهاد مستمر فقهای -الف: از راه او در برابر خدا، که در پیشبرد و تلاش بشری پیشرفته و تجارب و فنون از علوم استفاده ب، اجمعین علیهم الله سلام و استقلال قسط و عدل، پذیری و سلطه گری و سلطه کشی و ستم ستمگری هر گونه نفی - آنها، ج 2 اصل کند می‌تأمین ار ملی و همبستگی و فرهنگی و اجتماعی و اقتصادی سیاسی خود را برای امکانات همه، دوم مذکور در اصل اهداف به نیل برای است موظف ایران اسلامی جمهوری لتدو کار برد امور زیر به

مظاهر فساد و با کلیه و مبارزه و تقوی مان‌ای بر اساس اخلاقی رشد فضایل ایجاد محیط مساعد برای 1 - تباهی

و گروهی‌های و رسانه از مطبوعات صحیح با استفاده از زمینه در همه عمومی‌های آگاهی سطح بالا بردن 2 - دیگر وسایل

عالی آموزش و تعمیم و تسهیل، سطوح در تمام همه برای رایگان بدنی و تربیت و پرورش آموزش 3 -

از طریق و اسلامی فرهنگی، فنی، علمی‌های زمینه و تنبوع و ابتکار در تمام بررسی روح تقویت 4 - محققان و تشویق مراکز تحقیق تاسیس

از نفوذ اجانب استعمار و جلوگیری طرد کامل 5 -

و انحصار طلبی استبداد و خودکامگی محو هر گونه 6 -

در حدود قانون و اجتماعی سیاسی آزادی‌های تأمین 7 -

خویش و فرهنگی اجتماعی، اقتصادی، سیاسی سرنوشت در تعیین مردم عامه مشارکت 8 -

و معنوی مادی‌های زمینه در تمام، همه برای عادلانه ناروا و ایجاد امکانات رفیع تبعیضات 9 -

غیر ضرور تشکیلات و حذف صحیح اداری ایجاد نظام 10 -

و ارضی و تمامیت حفظ استقلال برای عمومی نظامی آموزش از طریق ملی اعدف بنیه کامل تقویت 11 - کشور اسلامی نظام

و رفیع فقر و ایجاد رفاه جهت ضوابط اسلامی بر طبق و عادلانه صحیح اقتصاد ریزی پی 12 -

بیمه و تعمیم بهداشت و کار و مسکن تغذیه‌های در زمینه محرومیت هر نوع ساختن برطرف

و مانند اینها و امور نظامی و کشاورزی صنعت و فنون در علوم خودکفایی تأمین 13 -

در عموم و تساوی همه برای عادلانه قضایی و مرد و ایجاد امنیت افراد از زن جانبیه همه حقوق تأمین 14 - برابر قانون

مردم همه بین عمومی و تعاون اسلامی دری‌برا و تحکیم توسعه 15 -

و مسلمانان همه به نسبت تعهد برادرانه، اسلام معیار‌های کشور بر اساس خارجی سیاست تنظیم 16 -

3 اصل جهان دریغ از مستضعفان بی حمایت

و غیر اینها سیاسی، نظامی، گفترهن، اداری، اقتصادی، مالی، جزایی، مدنی و مقررات قوانین کلیه و قوانین اساسی قانون اصول همه با عموم بر اطلاق اصل این باشد اسلامی موازین باید بر اساس اصل 4 است نگهبان شورای افقه امر بر عهده این و تشخیص است دیگر حاکم مقررات امت امر و امامت ولایت ایران اسلامی در جمهوری "فرجه تعالی الله عجل" عصر ولی حضرت غیب زمان در عهده یکصد و هفتم اصل طبق که مدیر و مدبر است، شجاع، بزمان به آگاه، و با تقوی عادل فقیه بر عهده گردد می دار آن

اسلامی در جمهوری، فرجه تعالی الله عجل، عصر، عجل ولی حضرت غیبت در زمان پنجم اصل: سابق اصل که، مدیر و مدبر است، شجاع بزمان به آگاه، و با تقوی عادل فقیه بر عهده امت امر و امامت ولایت ایران چنین دارای فقیه‌هی هیچ که باشند و در صورتی مو پذیرفت شناخته رهبری او را به مردم اکثریت یکصد و هفتم اصل واجد شرایط بالا طبق از فقه‌ای مرکب رهبری در رهبر یا شورای نباش اکثریتی اصل 5 گردد می دار آن عهده

رئیس انتخاب، انتخابات شود، از راه اداره اتکا آرا عمومی امور کشور باید به ایران اسلامی جمهوری در در که در مواردی پرسی همه شوراها و نظایر اینها، یا از راه عضای، اسلامی شورای مجلس جمهور، نمایندگان اصل 6 گردد می معین قانون دیگر این اصول

اسلامی شورای شوراها، مجلس "الامر فی شاورهم" و "بینهم شوری و امرهم": کریم دستور قرآن طبق امور و اداره گیری تصمیم و نظایر اینها از ارکان، بخش، شهر، محل، شهرستان، استان شورای معین از آن ناشی و قوانین قانون را این شورا و وظایف و حدود اختیارات موارد، طرز تشکیل. کشورند اصل 7 کند می

و متقابل همگانی است ای از منکر وظیفه و نهی معروف خیر، امر به به دعوت ایران اسلامی جمهوری در شرایط و حدود و دولت به نسبت و مردم مردم به نسبت یکدیگر، دولت به نسبت مردم بر عهده و بالمعروف یامرون اولیا بعض بعضهم اتو المؤمن والمؤمنون". کند می معین را قانون آن کیفیت اصل 8 "المنکر عن ینهون"

کشور از یک دیگر تفکیک ارضی و تمامیت و وحدت و استقلال آزادی ایران امی اسلامی جمهوری در استفاده نام ندارد به حق یا مقامی فرد یا گروه هیچ است و آحاد ملت دولت نپذیرند و حفظ آنها وظیفه ای خدشه کمترین ایران ارضی و تمامیت نظامی، اقتصادی، فرهنگی، سیاسی استقلال به، از آزادی را، هر چند مشروع کشور آزادیهای ارضی و تمامیت حفظ استقلال نام ندارد به حق مقامی وارد کند و هیچ اصل 9 کند سلب و مقررات با وضع قوانین

مربوط باید در ریزیهای مو برنا و مقررات قوانین همه، است اسلامی جامعه واحد بنیادی خانواده آنجا که از و حقوق بر پایه روابط خانوادگی و استواری آن از قداست پاسداری، خانواده تشکیل کردن آسان جهت اصل 10 باشد اسلامی اخلاق

جمهوری و دولت اند امت یک مسلمانان همه "فاعبدون و انار بکم واحده امه امتکم هذه ان" کریمه آیه حکم به قرار دهد و کوشش اسلامی و اتحاد ملل ائتلاف خود را بر پایه کلی سیاست است موظف ایران اسلامی اصل 11 بخشد را تحقق اسلام جهان و فرهنگی صادی اقت، سیاسی آورد تا وحدت عمل به گیری پ

تغییر است الابد غیر قابل الی اصل و این است ری عش اثنی جعفری و مذهب اسلام، ایران رسمی دین باشند و می کامل احترام دارای و زیدی حنبلی، مالکی، شافعی، از حنفی اعم دیگر اسلامی و مذاهب الو احو دینی و تربیت آزادند و در تعلیم خودشان فقه طبق، مذهبی مراسم در انجام مذاهب این پیروان ای دارند و در هر منطقه ها رسمیت در دادگاه آن مربوط به و دعوی (و وصیت ارث، طلاق، ازدواج) شخصیه شوراها بر طبق در حدود اختیارات محلی باشند، مقررات داشته اکثریت مذاهب از این هر یک پیروان که اصل 12 سایر مذاهب پیروان خواهد بود، با حفظ حقوق مذهب آن

در انجام در حدود قانون شوند که می شناخته دینی تنها اقلیتهای و مسیحی کلیمی، زرتشتی ایرانیان میکنند خود عمل آیین بر طبق دینی و تعلیمات شخصیه خود آزادند و در احوال دینی مراسم

اصل 13

ان دیارکم من یخرجوکم و لم الیدین فی یقاتلوکم لم الیدین عن لهال لاینهاکم" شریفه آیه حکم به موظفند و مسلمانان ایران اسلامی جمهوری دولت "المقسطین یحب الله ان و تقسطوا الیهم تبروهم را آنان سانیان نمایند و حقوق عمل اسلامی دل و قسط و ع حسنه با اخلاق افراد غیر مسلمان به نسبت و اقدام توطنه ایران اسلامی و جمهوری بر ضد اسلام اعتبار دارد که کسانی در حق اصل این بکنند رعایت اصل 14 نکنند

باید درسی و کتب رسمی و متون اسناد و مکاتبات است یفارس ایران مردم و مشترک و خط رسمی زبان و گروهی های و رسانه در مطبوعات و قومی محلی از زبانهای استفاده باشد ولی و خط زبان با این اصل 15 آزاد است فارسی در کنار زبان، آنها در مدارس ادبیات تدریس

این است آمیخته کاملاً با آن فارسی و ادبیات است عربی اسلامی و معارف و علوم قرآن زبان آنجا که از شود ها تدریس رشته کلاسها و در همه در همه متوسطه دوره تا پایان ابتدایی از دوره باید پس زبان
16 اصل

هجری و تاریخ است (و سلم و آله علیه الله صلی) پیامبر اسلام کشور هجرت رسمی تاریخ مبدا رسمی تعطیل است شمسی هجری دولتی کار ادارات یاما مبنا، هر دو معتبر است قمری و هجری شمسی
17 اصل است روز جمعه هفتگی

الله" و شعار اسلامی جمهوری مخصوص با علامت سبز و سفید و سرخ رنگهای به ایران رسمی پرچم
18 اصل است "اکبر

و مانند اینها نژاد، زبان، برخوردارند و رنگ مساوی باشند از حقوق که و قبیله از هر قوم ایران مردم
19 اصل امتیاز خواهد بود سبب

سیاسی، انسانی حقوق قرار دارند و از همه قانون در حمایت و مرد یکسان از زن اعم افراد ملت همه
20 اصل برخوردارند اسلام و موازین با رعایت و فرهنگی اجتماعی، اقتصادی
نماید و امور زیر را انجام تضمین اسلامی موازین با رعایت جهات را در تمام زن حقوق است موظف لتدو
دهد:

- 1- او و معنوی مادی و احیا حقوق زن رشد شخصیت مساعد برای های ایجاد زمینه -
- 2- سرپرست بی از کودکان مایت فرزند، و ح و حضانت بارداری در دوران بالخصوص، مادران حمایت -
خانواده و بقای حفظ کیان برای صالح ایجاد دادگاه
- 3- سرپرست و بی سالخورده و زنان بیوگان خاص ایجاد بیمه -
- 4- شرعی ولی نبودن آنها در صورت غبطه در جهت شایسته مادران به فرزندان قیمومت اعطای -
- 5- 21 اصل

تجویز قانون که مگر در مواردی است مصون از تعرض اشخاص و شغل مسکن، حقوق، مال، جان، ترحیمی
22 اصل کند

قرار و مواخذه مورد تعرض ای عقیده داشتن صرف به را نمیتوان و هیچکس است عقاید ممنوع تفتیش
23 اصل داد

باشد عمومی یا حقوق اسلام مبانی به مغل که دند مگر آن از مطالب در بیان و مطبوعات نشریات
24 اصل کند می معین را قانون آن تفصیل

، و تلکس تلگرافی مخابرات افشای، تلفنی مکالمات کردن ها، ضبط و فاش نامه و نرساندن بازرسی
قانون حکم مگر به است ممنوع تجسس و نهسمع و هر گ آنها، استراق و نرساندن مخابره سانسور، عدم
25 اصل

شده شناخته دینی یا اقلیتهای اسلامی و انجمنهای و صنفی سیاسی های ها، انجمن جمعیت، احزاب
را اسلامی جمهوری و اساس اسلامی موازین، ملی وحدت، آزادی، استقلال اصول که این آزادند، مشروط به
از آنها مجبور ساخت در یکی شرکت در آنها منع کرد یا به از شرکت توان را نمی هیچکس نکند ضنق
26 اصل

نباشد آزاد است اسلام مبانی به مغل که شرط آن به، سلاح حمل ها، بدون پیمایی و راه اجتماعات تشکیل
27 اصل

نیست دیگران و حقوق عمومی و مصالح اسلام و مخالف است مایل بدان را که دارد شغلی حق کس هر
به اشتغال افراد امکان همه برای، گوناگون مشاغل به نیاز جامعه با رعایت است موظف دولت برگزینند
28 اصل. ایجاد نمای احراز مشاغل را برای کار و شرایط مساوی

بی، از کار افتادگی، پیری، بیکاری، از نظر بازنشستگی ماعی اجت از تامین برخوردار
به پزشکی و مراقبتهای درمانی بهداشتی خدمات نیاز به، و سوانح حوادث، ماندگی در راه، سرپرستی
و درآمدهای عمومی درآمدهای محل را قوانین طبق است موظف دولت. همگانی است حقی، و غیره بیمه صورت
کند افراد کشور تامین یک یک را برای فوق مالی و حمایتی خدمات، مردم از مشارکت حاصل
29 اصل

سازد و فراهم متوسطه دوره تا پایان ملت همه را برای رایگان و پرورش آموزش وسایل است موظف دولت
30 اصل دهد گسترش طور رایگان کشور به فایده را تا سر حد خودک عالی تحصیلات وسایل

اولویت با رعایت است موظف دولت. است ایرانی هر فرد و خانواده با نیاز، حق متناسب مسکن داشتن
کند را فراهم اصل این اجرای زمینه و کارگران روستانشینان خصوص نیازمندترند به آنها که برای
31 اصل

کند در صورت می معین قانون که و ترتیبی حکم دستگیر کرد مگر به توان را نمی چکس هی
شود و حداکثر و تفهیم ابلاغ متهم کتبا به بلافاصله باید با ذکر دلایل اتهام موضوع، بازداشت

- در، محاکمه و مقدمات سالار قضایی مراجع صالحه به مقدماتی پرونده و چهار ساعت بیست مدت ظرف
32 اصل شود می مجازات قانون طبق اصل از این متخلف. گردد فراهم وقت اسرع
در اقامت یا به ممنوع اش مورد علاقه در محل خود تبعید کرد یا از اقامت اقامت از محل توان را نمی هیچکس
- 33 اصل دارد مقرر می قانون که مگر در مواردی، مجبور ساخت محلی
همه. نماید رجوع صالح های دادگاه به منظور دادخواهی تواند به می و هر کس هر فرد است مسلم حق دادخواهی
که توان از دادگاهی را نمی باشند و هیچکس داشته ها را در دسترس دادگاه گونه دارند این حق افراد ملت
34 اصل دارد منع کرد را آن به مراجعه حق قانون موجب به
را وکیل انتخاب می نمایند و اگر توانا انتخاب خود وکیل دارند برای حق دعوی ها طرفین دادگاه همه در
35 اصل. گردد فراهم وکیل تعیین آنها امکانات باشند باید برای نداشته
36 اصل باشد قانون موجب و به صالح دادگاه باید تنها از طریق و اجرا آن مجازات به حکم
صالح او در دادگاه جرم که شود، مگر این نمی شناخته مجرم از نظر قانون و هیچکس است برایت، اصل
37 اصل. گردد ثابت
- اقرار یا، شهادت به بار شخص اصاح. است ممنوع اطلاع اقرار و یا کسب گرفتن برای شکنجه گونه هر
اصل از این متخلف. و اعتبار است فاقد ارزش و اقرار و سوگندی شهادت و چنین سوگند، مجاز نیست
38 اصل شود می مجازات قانون طبق
صورت هر به، یا تبعید شده زندانی، دستگیر، بازداشت قانون حکم به که کسی و حیثیت حرمت هتک
39 اصل. است مجازات و موجب باشد ممنوع که
قرار دهد منافع عمومی غیر یا تجاوز به اضرار به را وسیله خویش حق تواند اعمال نمی هیچکس
40 اصل
- کند تابعیت سلب ایرانی تواند از هیچ نمی و دولت هر فرد ایرانی مسلم حق کشور ایران تابعیت
41 اصل در آید کشور دیگری تابعیت به که خود او یا در صورتی درخواست مگر ب
در اشخاص اینگونه تابعیت در آیند و سلب ایران تابعیت به توانند در حدود قوانین می خارجه اتباع
42 اصل. نندک آنها را بپذیرد یا خود آنها درخواست تابعیت دیگری دولت که است ممکن صورتی
در انسان نیاز های و برآوردن فقر و محرومیت کردن کن و ریشه جامعه اقتصادی استقلال تامین برای
شود ضوابط زیر استوار می بر اساس ایران اسلامی او، اقتصاد جمهوری رشد، با حفظ آزادی جریان
برای لازم و امکانات و پرورش آموزش درمان، بهداشت، کپوشا، خوراک، مسکن: اساسی نیاز های تامین - 1
همه برای خانواده تشکیل
- کار در وسایل و قرار دادن کامل اشتغال به منظور رسیدن به همه کار برای شرایط و امکانات تامین - 2
یا هر بهره بدون وام از راه، تعاونی شکل کار ندارند، د وسایل کارند ولی قادر به که کسانی اختیار همه
را دولت شود و نه منتهی خاص های افراد و گروه در دست ثروت لتمرکز و تداوم به نه دیگر که مشروع راه
بر برنامه حاکم های ضرورت باید با رعایت اقدام این. درآورد مطلق بزرگ کار فرمای یک صورت به
گیرد رشد صورت از مراحل اقتصاد کشور در هر یک عمومی یزی
هر فرد باشد که کار چنان و محتوا و ساعت شکل که صورتی کشور به اقتصادی برنامه تنظیم - 3
و شرکت و اجتماعی سیاسی، معنوی خودسازي برای کافی و توان فرصت، شغلی بر تلاش علاوه
باشد و ابتکار داشته مهارت کشور و افزایش رهبری در فعال
از کار کشی از بهره و جلوگیری معین کاری اجبار افراد به و عدم، شغل انتخاب آزادی رعایت - 4
دیگری
- و حرام باطل غیر و انحصار و احتکار و ربا و دیگر معاملات منع اضرار به - 5
تولید، توزیع، گذاری سرمایه، از مصرف اقتصاد، اعم مربوط به شئون بر در همی تیبذ منع اسراف - 6
و خدمات
- و پیشرفت توسعه برای احتیاج نسبت افراد ماهر به و تربیت و فنون از علوم استفاده - 7
اقتصاد کشور
- بر اقتصاد کشور بیگانه اقتصادی از سلطه جلوگیری - 8
کند و کشور را را تامین عمومی نیاز های که و صنعتی دامی، کشاورزی تولیدات د بر افزایش ناکی - 9
- 43 اصل برهاند برساند و از وابستگی خودکفایی مرحله به
ریزی با برنامه و خصوصی تعاونی، دولتی بخش سه بر پایه ایران اسلامی جمهوری اقتصادی نظام
، خارجی صنایع مادر، بازرگانی، صنایع بزرگ کلیه شامل دولتی بخش. استوار است حو صحی منظم
، رادیو و تلویزیون، آبرسانی رگبزه های نیرو، سدها و شبکه تامین، بیمه، بانکداری، بزرگ معادن
صورت به که ها است مانند این آهن و راه راه، کششیرانی، هواپیمایی، و تلفن و تلگراف پست
و دی تولی شامل شرکتها و موسسات تعاونی بخش تعاون. است و در اختیار دولت عمومی مالکیت
آن شامل خصوصی بخش. شود می لی تشک ی است که در شهر و روستا بر طبق ضوابط اسلام عی توز

و دولتي اقتصادي فعاليتهاي مكملي شود كه مي و خدمات تجارتي، صنعت، دامداري، از كشاورزي قسمت باشد و از محدوده مطابقت فصل ديگر اين با اصول كه تا جايي بخش سه در اين مالكيت است تعاوني نشود مورد جامعه زيان كشور گردد و مايه اقتصادي رشد و توسعه نشود و موجب خارج ماسلا قوانين مي معين را قانون بخش ضوابط و قلمرو و شرايط هر سه تفصيل است اسلامي جمهوري قانون حمايت 44 اصل كند.

ها و ساير رودخانه، درياها، درياچه ها، معادن، يارها شده موات زمينهاي از قبيل عمومي و ثروتهاي انفال بدون ارث، نيست حريم كه مراتي، طبيعي هاي ها، جنگلها، نيزارها، بيشه ها، دره كوه، عمومي آبهاي است اسلامي در اختيار حكومت شود مسترد مي از غاصبين كه مومي ع و اموال المالك مجهول و اموال، وارث معين را قانون از هر يك استفاده و ترتيب تفصيل نمايد آنها عمل به نسبت عامه مصالح تا بر طبق 45 اصل كند مي.

به نسبت مالكيت عنوان تواند به نمي و هيچكس است خویش و كار مشروع كسب حاصل مالك كس هر 46 اصل كند سلب و كار را از ديگري كسب و كار خود امكان كسب

47 اصل بندك مي معين را قانون ضوابط آن است باشد محترم مشروع از راه كه شخصي مالكيت استانها و توزيع فعاليتهاي در سطح ملي از درآمدهاي و استفاده از منابع طبيعي برداري بهره در هر منطقه كه طوري در كار نباشد، به كشور، بايد تبويض مختلف استانها و مناطق ميان اقتصادي 48 اصل باشد داشته رس در دست لازم و امكانات فراخور نيازها و استعداد رشد خود، سرمايه

از قمار، سوء استفاده، سرقت، اختلاس، رشوه، از ربا، غصب ناشي ثروتهاي است موظف دولت دابر، اصلي و مباحات موات زمينهاي فروش، دولتي كاريها و معاملات از مقاطعه سوء استفاده، موقوفات نبودن معلوم رد كند و در صورت حق صاحب و به را گرفته وارد غير مشروع فساد و ساير م امكان كردن اجرا شود دولت وسيله به شرعي و ثبوت و تحقيق بايد با رسيدگي حكم اين بدهد المال بيت او به 49 اصل

رو به اجتماعي حيات آن بعد بايد در امروز و نسلهاي نسل كه محيط زيست حفاظت، اسلامي جمهوري در با كه و غير آن اقتصادي رو فعاليتهاي از اين گردد مي تلقی عمومي باشند، وظيفه داشته رشي 50 اصل است پيدا كند، ممنوع ملازمه آن جبران غير قابل يا تخريب محيط زيست آلودگي

مالياتي و تخفيف و بخشودگي موارد معافيت. قانون موجب شود مگر به وضع نمي ماليات نوع هيچ 51 اصل شود مي مشخص قانون موجب به

و رسيدگي و براي تهيه دولت شود از طرف مقرر مي در قانون كه ترتيب بي كشور به كل سالانه بودجه نيز تابع مراتب بودجه در ارقام تغيير هر گونه. گردد مي تسليم اسلامي شوراي مجلس به تصويب 52 اصل خواهد بود مقرر در قانون

پرداختها در حدود اعتبارات شود و همه متمرکز مي كل داري خزانه در حسابهاي دولت دريافتهاي كلييه 53 اصل گيرد مي انجام قانون موجب به مصوب

در تهران امور آن و اداره سازمان باشد مي اسلامي شوراي كشور مستقيماً زير نظر مجلس محاسبات ديوان 54 اصل خواهد شد تعيين قانون موجب و مراكز استانها به

به كه هايي و ساير دستگاه دولتي شرکتهاي، ها، موسسات و وزارتخانه حسابهاي كلييه به محاسبات ديوان يا دارد رسيدگي مقرر مي قانون كه ترتيب بي كنند به مي و استفاده كش كل از انحاء از بودجه نحوي مصرف خود به در محل و هر وجهي تجاوز نكرده مصوب از اعتبارات اي هزينه هيچ نمايد كه مي حساب رسي و گزارش وري جمع آرا برابر قانون مربوطه حسابها و اسناد و مدارك، محاسبات ديوان باشد رسیده گزارش اين نمايد مي تسليم اسلامي شوراي مجلس خود به نظرات انضمام را به هر سال تقرير بودجه 55 اصل شود گذاشته عموم دسترس در بايد

اخته س حاكم خویش اجتماعي را بر سر نوشت او، انسان و هم خداست از آن و انسان بر جهان مطلق حاكميت قرار خاص منافع فرد يا گروهی كند يا در خدمت سلب را از انسان الهي حق تواند اين نمي هيچكس است 56 اصل كند مي آيد اعمال بعد مي ول در اص كه خداداد را از طريقي حق اين دهد و ملت

زير نظر ولايت كه قضاييه و قوه مجريه قوه، مقننه قوه: عبارتند از ايران در جمهور اسلامي حاكم قواي از يکديگرند قوا مستقل اين بگردند مي اعمال قانون اين آینده اصول بر طبق امت امر و امامت مطلقه ريهم قوه، مقننه قوه: عبارتند از ايران اسلامي در جمهوري حاكم قواي و هفتم پنجاه اصل: سابق اصل

این بگردند مي اعمال قانون اين آینده اصول بر طبق، امت امر و امامت زير نظر ولايت كه قضاييه و قوه 57 اصل بگردند جمهور برقرار مي ربيس وسيله به نها از يکديگرند و ارتباط ميان قوا مستقل شود و مي تشكيل مردم منتخب از نمايندگان كه است اسلامي شوراي مجلس از طريق مقننه قوه اعمال مي ابلاغ و قضاييه مجريه قوه اجرا به آيد براي بعد مي در اصول كه مراطي از طي پس آن مصوبات

58 اصل بگردند

همه راه از مقننه قوه اعمال است ممکن و فرهنگی اجتماعی، سیاسی، اقتصادی بسیار مهم مسایل در دو تصویب باید به آرا عمومی به مراجعه در خواست. گیرد صورت آرا مردم به مستقیم و مراجعه پرسبی 59 اصل. برسد مجلس نمایندگان مجموع سوم

سربی از طریق، شده گذارده رهبری مستقیماً بر عهده قانون در این که جز در اموری مجریه قوه اعمال جمهور و وزرا است

از طریق، شده گذارده رهبری مستقیماً بر عهده قانون در این که جز در اموری مجریه قوه اعمال: سابق اصل 60 اصل. وزیر و وزرا است جمهور و نخست رییس

شود و تشکیل اسلامی نمازی باید طبق که است دادگستری های دادگاه وسیله به قضاییه قوه اعمال. بپردازد حدود الهی و اقامه عدالت و اجرای و گسترش عمومی و حفظ حقوق دعاوی و فصل حل به

61 اصل

شوند تشکیل می انتخاب مخفی و برای طور مستقیم به که ملت از نمایندگان اسلامی شورای مجلس خواهد کرد معین را قانون انتخابات و کیفیت شوندهگان و انتخاب نکنندگان شرایط انتخاب. گردد می

62 اصل

قبل دوره از پایان باید پیش هر دوره انتخابات. است چهار سال اسلامی شورای مجلس نمایندگی دوره

63 اصل. نباشد مجلس بدون زمان کشور در هیچ که طوری برگزار شود به

یکهزار و سال پرسبی همه و از تاریخ و هفتاد نفر است دویست اسلامی شورای مجلس یندگان نما عده، سیاسی، انسانی عوامل با در نظر گرفتن، سال از هر ده پس شمسی هجری و هشت سیصد و شصت هر و کلیمیان تشکیان شود. زر تواند اضافه می نفر نماینده و نظایر آنها حداکثر بیست جغرافیایی هر کدام و شمال جنوب ارمنی و مسیحیان نماینده مجموعاً یک و کلدانی آشوری و مسیحیان نماینده یک کدام کند می معین را قانون و تعداد نمایندگان انتخابی ه های حوزه محدوده. کنند می انتخاب نماینده یک

در سال از هر ده و پس و هفتاد نفر است دویست اسلامی شورای مجلس گان نماینده عده: سابق اصل نماینده هزار نفر یک هر یکصد و پنجاه نسبت به انتخابی کشور در هر حوزه جمعیت زیاد شدن صورت مجموعاً یک یو کلدان آشوری مسیحیان و م نماینده یک هر کدام و کلیمیان زرتشتیان. شود می اضافه افزایش کنند و در صورت می انتخاب نماینده یک هر کدام و شمال جنوب ارمنی و مسیحیان نماینده نماینده یک هزار نفر اضافی هر یکصد و پنجاه ازای به سال از هر ده ها پس از اقلیت هر یک جمعیت 64 اصل. کند می معین را قانون خاباتانت مربوط به مقررات خواهند داشت اضافی

رسمیت نمایندگان مجموع با حضور دو سوم اسلامی شورای مجلس جلسات، انتخابات از برگزاری پس در که گیرد مگر در مواردی می انجام داخلی مصوب نامه آیین طبق طرحها و لوائح یابد و تصویب می

دو سوم موافقت داخلی نامه ی ن آ تصویب برای باشد شده تعیین خاصی نصاب اساسی قانون 65 اصل. است لازم حاضران

آنها و امور مربوط به تصدی و تعداد کمیسیونها و دوره مجلس ریسه و هیات رییس انتخاب ترتیب 66 اصل. گردد می معین مجلس داخلی نامه آیین وسیله به مجلس و انتظامات مذاکرات

را امضا نامه قسم زیر سوگند یاد کنند و متن ترتیب به مجلس جلسه باید در نخستین نمایندگان و با کنم سوگند یاد می قادر متعال خدای مجید، به در برابر قرآن من "الرحیم الرحمن الله بسم. نمایند انقلاب دستاوردهای و نگاهبان اسلام پاسدار حریم که نمایم عهد می خویشت انسانی بر شرف تکیه عادل امینی عنوان به ما سپرده به ملت را که ای ودیعه، باشم اسلامی جمهوری و مبانی ایران ملت اسلامی و اعتلای استقلال بهو همواره نمایم را رعایت و تقوی امانت، وکالت و وظایف و در انجام کنم پاسداری ها و و در گفته کنم دفاع اساسی از قانون، پایبند باشم مردم به و خدمت ملت کشور و حفظ حقوق "باشم آنها را مد نظر داشته مصالح و تاملین مردم کشور و آزادی ها و اظهار نظرها، استقلال نوشته در که نمایندگانی. خود یاد خواهند کرد آسمانی ابسوگند را با ذکر کت این دینی اقلیتهای نمایندگان جای سوگند را به کنند مراسم حضور پیدا می که ای جلسه ندارند باید در اولین شرکت نخست جلسه 67 اصل. آورند

و نمایندگان مجموع چهارم سه جمهور و تصویب پیشنهاد رییس کشور به نظامی و اشغال جنگ زمان در شود و می متوقف معینی مدت برای مملکت یا تمامی شده نقاط اشغال از انتخابات نگهبان تایید شورای

68 اصل. خواهد داد کار خود ادامه ب همچنان سابق جدید، مجلس مجلس تشکیل عدم در صورت

برای رسمی رادیو و روزنامه از طریق آن کامل باشد و گزارش علنی باید ملی شورای مجلس مذاکرات کند، به کشور ایجاب امنیت رعایت که در صورتی، در شرایط اضطراری. منتشر شود عموم اطلاع

شود می تشکیل غیر علنی سهجل، نفر از نمایندگان از وزرا یا ده جمهور یا یکی رییس تقاضای

چهارم سه تصویب به نگهبان با حضور شورای که معتبر است در صورتی غیر علنی جلسه و باتمص شرایط اضطراری شدن از بر طرف باید پس جلسات این و مصوبات گزارش. برسد نمایندگان مجموع

منتشر گردد عموم اطلاع برای

رادیو و روزنامه از طریق آن کامل باشد و گزارش باید علنی ملی شورای مجلس مذاکرات : سابق اصل کشور ایجاب امنیت رعایت که در صورتی در شرایط اضطراری منتشر شود عموم اطلاع برای رسمی می تشکیل غیر علنی جلسه یندگان نفر از نماز و وزیر یا یکی نخست تقاضای کند، به سه تصویب به نگهبان با حضور شورای که معتبر است در صورتی غیر علنی جلسه صوبات شود. م شرایط شدن از بر طرف باید پس جلسات این و مصوبات گزارش برسد نمایندگان مجموع چهارم 69 اصل منتشر گردد عموم اطلاع برای اضطراری

را دارند و مجلس علنی در جلسات شرکت یا با افراد حق اجتماع به ان او و وزیر جمهور و معاونان رییس به بدانند، وزرا مکلف لازم نمایندگان که باشند و در صورتی داشته خود را همراه توانند مشاوران می شود می اجتماع تقاضا کنند مطالبشان حضورند و هر گاه

علنی در جلسات شرکت افراد حق یا به اجتماع به وزیر و وزیران خست جمهور، ن رییس :سابق اصل ،بدانند لازم نمایندگان که باشند و در صورتی داشته خود را همراه توانند مشاوران را دارند و می مجلس شود می اجتماع تقاضا کنند مطالبشان حضورند و هر گاه به وزیر و وزرا مکلف جمهور و نخست رییس 70 اصل برسد اکثریت تصویب باید به مجلس جمهور به رییس دعوت

وضع کند تواند قانون می اساسی در حدود مقرر در قانون مسائل در عموم اسلامی شورای مجلس 71 اصل

کشور یا قانون رسمی ذهیم و احکام با اصول وضع کند که تواند قوانینی نمی اسلامی شورای مجلس شورای بر عهده آمده نود و ششم در اصل که ترتیبی امر به این تشخیص باشد داشته مغایرت اساسی 72 اصل است نگهبان

منابع از تفسیری اصل مفاد این است اسلامی شورای مجلس در صلاحیت عادی و تفسیر قوانین شرح 73 اصل کنند نیست می از قوانین ،تمیز حق در مقام ،ادرسان که

پیشنهاد به قانونی شود و طرحهای می تقدیم مجلس به وزیران هیات از تصویب پس قانونی لوائح 74 اصل است طرح قابل اسلامی شورای در مجلس ،نفر از نمایندگان پانزده حداقل

کنند و به می عنوان قانونی لوائح در خصوص نمایندگان که پیشنهادها و اصلاحاتی و پ قانونی های طرح در آن که است در مجلس طرح قابل انجامد، در صورتی می عمومی ی هزینه ها یا افزایش درآمد عمومی تقلیل 75 اصل باشد شده جدید نیز معلوم هزینه درآمد یا تامین کاهش جبران طریق

76 اصل امور کشور را دارد در تمام و تفحص تحقیق حق اسلامی شورای مجلس اسلامی شورای مجلس تصویب باید به المللی بین های نامه ها، قراردادهای و موافقت نامه ها، مقاله عهدنامه 77 اصل برسد

شرط این کشور، به مصالح با رعایت جزئی لاحات مگر اص است ممنوع تغییر در خطوط مرزی گونه هر مجموع چهار پنجم تصویب و به نزنند کشور لطمه ارضی و تمامیت استقلال نباشد و به طرفه يك که 78 اصل برسد اسلامی شورای مجلس نمایندگان

دارد با حق دولت ،نظیر آن ریو شرایط اضطرار جنگ در حالت است ممنوع نظامی حکومت برقراری نمی هر حال به آن مدت را برقرار نماید، ولی ضروری موقتا محدودیتهای اسلامی شورای مجلس تصویب مجددا از است موظف باشد دولت قی با همچنان ضرورت که روز باشد و در صورتی از سی تواند بیش 79 اصل مجوز کند کسب مجلس

شورای مجلس باید با تصویب دولت از طرف و خارجی داخلی عوض بدون یا کمکهای وام و دادن گرفتن 80 اصل باشد اسلامی

به و خدمات و معادن و کشاورزی و صنعتی در امور تجارتي شرکتها و موسسات امتیاز تشکیل دادن 81 اصل است مطلقا ممنوع خارجیان

شورای مجلس با تصویب مگر در موارد ضرورت است ممنوع دولت از طرف خارجی کارشناسان ام استخذ 82 اصل اسلامی

مجلس مگر با تصویب غیر نیست به انتقال باشد قابل ملی از نفایس که دولتی و امالی بناها 83 اصل فرد نباشد منحصر ب از نفایس که در صورتی هم آن اسلامی شورای

کشور اظهار نظر نماید و خارجی داخلی مسائل دارد در همه و حق است مسئول ملت در برابر تمام نماینده هر 84 اصل

تواند اختیار نمی مجلس نیست دیگری به واگذاری و قابل است شخص به قائم نمایندگی سمت از تواند اختیار وضع بعضی می در موارد ضروری واگذار کند ولی هیاتی یا شخص را به قانونگذاری این صورت کند، در این تفویض دخو داخلی های کمیسیون به هفتاد و دوم اصل را با رعایت قوانین آنها با ایینه شود و تصویب اجرا می آزمایشی صورت نماید به می تعیین مجلس که در مدتی قوانین ،سازمانها، شرکتها اساسنامه دائمی تواند تصویب می اسلامی شورای مجلس همچنین خواهد بود مجلس زیربط واگذار کند کمیسیونهای به هفتاد و دوم اصل را با رعایت دولت به یا وابسته دولتی موسسات

مذهب و احکام نباید با اصول دولت مصوبات صورت این بدهد. در دولت آنها را به تصویب و یا اجازه نود و در اصل کورمذ ترتیب امر به این باشد، تشخیص داشته مغایرت اساسی کشور و یا قانون رسمی عمومی و مقررات قوانین نباید مخالفت دولت مصوبات، بر این علاوه است نگهبان با شورای ششم اجرا برای ابلاغ مزبور باید ضمن آنها با قوانین مغایرت عدم و اعلام منظور بررسی باشد و به کشور رسدب اسلامی شورای مجلس رییس اطلاع به

تواند نمی مجلس نیست دیگری به واگذاری و قابل است شخص به قائم نمایندگی سمت: سابق اصل تواند اختیار وضع می در موارد ضروری و اگذار کند، ولی یا هیات شخص را به اختیار قانونگذار کند، در این خود تقویض داخلی های کمیسیون به هفتاد و دوم اصل را با رعایت از قوانین بعضی شود و تصویب اجرا می آزمایشی صورت نماید به می تعیین مجلس که در مدتی قوانین این صورت 85 اصل خواهد بود آنها با مجلس نهایی

آنها را توان خود کاملاً آزادند و نمی در اظهار نظر و رای نمایندگی وظایف ایفای در مقام مجلس نمایندگان اند و داده نمایندگی وظایف ایفای در مقام که اند یا آرائی اظهار کرده در مجلس که نظراتی سبب به 86 اصل کرد یا توقیف تعقیب

اعتماد رای دیگر باید از مجلس از هر اقدام و پیش از تشکیل پس وزیران هیات جمهور برای رییس وزیران هیات برای تواند از مجلس می و مورد اختلاف مهم نیز در مورد مسایل تصدی در دوران بگیرد. ماد کناعت رای تقاضای

اعتماد رای دیگر باید از مجلس از هر اقدام و پیش و معرفی از تشکیل پس وزیران هیات: سابق اصل اعتماد رای تقاضای تواند از مجلس می و مورد اختلاف مهم نیز در مورد مسائل تصدی در دوران بگیرد 87 اصل کند

از جمهور و یا هر يك از رییس اسلامی شورای مجلس نمایندگان كل چهارم يك حداقل هر مورد که در در است جمهور یا وزیر موظف کنند، رییس سوال آنان از وظایف یکی درباره، از وزیر مسئول نمایندگان و در مورد ماه از يك جمهور بیش نباید در مورد رییس جواب دهد و این جواب سوال حاضر شود و به مجلس اسلامی شورای مجلس تشخیص به تاخیر افتد مگر با عذر موجه روز به از ده وزیر بیش

وزیر موظف کند آن او سوال از وظایف یکی درباره از وزیر مسئول ای نماینده در هر مورد که: سابق اصل تاخیر افتد مگر با روز به از ده نباید بیش جواب یزدهد و ا جواب سوال حاضر شود و به در مجلس است 88 اصل ی. اسلام شورای مجلس تشخیص به عذر موجه

از وزرا یا هر يك وزیران دانند هیات می لازم که توانند در مواردی می اسلامی شورای مجلس نمایندگان - 1

نفر از ده حداقل با امضای که است در مجلس طرح قابل وقتی کنند، استیضاح را استیضاح از روز پس ده مدت باید ظرف استیضاح وردیا وزیر م وزیران هیات. شود تقدیم مجلس به نمایندگان حضور عدم در صورت. اعتماد بخواهد رای گوید و از مجلس پاسخ آن حاضر شود و به در مجلس آن طرح دهند را می لازم خود توضیحات استیضاح مزبور درباره نمایندگان، پاسخ یا وزیر برای نوزیرا هیات اعتماد نداد هیات رای اگر مجلس. اعتماد خواهد کرد عدم رای لام بدانند اع مقتضی مجلس که و در صورتی توانند در نمی مورد استیضاح وزرای در هر دو صورت. شود می عزل یا وزیر مورد استیضاح وزیران لحداق که در صورتی - 2 پیدا کنند شود عضویت می تشکیل بعد از آن بلافاصله که وزیرانی هیات و مجریه قوه مدیریت وظایف اجرای جمهور را در مقام رییس اسلامی شورای مجلس از نمایندگان سوم يك در آن از طرح پس ماه يك مدت جمهور باید ظرف قرار دهند، رییس کشور مورد استیضاح امور اجرایی اداره از بیانات پس که در صورتی. بدهد کافی توضیحات شده مطرح مسایل وص حاضر شود و در خص مجلس رییس کفایت عدم به نمایندگان كل دو سوم جمهور، اکثریت رییس و پاسخ و موافق مخالف نمایندگان رسد می رهبری مقام اطلاع به یکصد و دهم اصل بند ده اجرای جهت دادند مراتب جمهور رای

از وزرا یا هر يك وزیران دانند هیات می لازم که توانند در مواردی می مجلس نمایندگان: سابق اصل نفر از نمایندگان ده حداقل با امضای که است در مجلس طرح قابل وقتی استیضاح. کنند استیضاح در آن از طرح روز پس ده مدت رفباید ضاح یا وزیر مورد استی وزیران هیات. شود تقدیم مجلس به وزیران حضور هیات عدم در صورت. اعتماد بخواهد رای گوید و از مجلس پاسخ آن حاضر شود و به مجلس دهند و در صورتی را می لازم خود توضیحات استیضاح مزبور درباره نمایندگان پاسخ یا وزیر برای یا وزیر وزیران اعتماد نداد هیات رای اگر مجلس. اعتماد خواهد کرد عدم رای اعلام بدانند ترضی مق مجلس که توانند در نمی مورد استیضاح وزیر یا وزرای نخست در هر دو صورت. شود می عزل مورد استیضاح 89 اصل بنده پیدا ك شود عضویت می تشکیل بعد از آن بلافاصله که وزیرانی هیات

خود را تواند شکایت باشد، می داشته قضاییه یا قوه مجریه یا قوه از طرز کار مجلس شکایتی کس هر کند و پاسخ رسیدگی شکایات این به است موظف مجلس. کند عرضه اسلامی شورای مجلس کتبا به از کافی و پاسخ رسیدگی مربوط است ضاییهق و یا قوه مجریه قوه به شکایت که دهد و در مواردی کافی

عامه اطلاع باشد به عموم مربوط به که نماید و در موردی را اعلام نتیجه متناسب آنها بخواهد و در مدت 90 اصل برساند.

با اسلامی ای شور مجلس، مصوبات مغایرت از نظر عدم اساسی و قانون اسلام از احکام منظور پاسداری به و عادل نفر از فقهای شش - 1. شود می زیر تشکیل با ترکیب نگهبان شورای نام به آنها، شورایی در، نفر حقوقدان شش - 2. است رهبری با مقام دهع این انتخاب. روز و مسایل زمان مقتضیات به آگاه مجلس به قضاییه قوه رییس وسیله به که مسلمانی دانان حقوق از میان، حقوقی مختلف های رشته گردند می انتخاب مجلس شوند و با رای می معرف اسلامی شورای

مجلس مصوبات مغایرت از نظر عدم اساسی و قانون اسلام از احکام منظور پاسداری به: سابق اصل نفر شش - 1: شود می زیر تشکیل با ترکیب نگهبان شورای نام به با آنها، شورایی اسلامی شورای 2. است رهبری با رهبر یا شورای عده این خابروز. انت و مسایل زمان مقتضیات به و آگاه عادل از فقهای شورای وسیله به که مسلمانی حقوقدانان از میان، حقوقی مختلف های در رشته، نفر حقوقدان شش -

91 اصل گردند می انتخاب مجلس شوند و با رای می معرف اسلامی شورای مجلس به قضایی عالی سه از گذشتن پس دوره در نخستین شوند ولی می انتخاب سال شش مدت برای نگهبان شورای اعضای می آنها انتخاب جای به ای تازه یابند و اعضای تغییر می قید قرعه به هر گروه از اعضای نیمی، سال 92 اصل شوند

اعتبارنامه ندارد مگر در مورد تصویب اعتبار قانونی نگهبان وجود شورای بدون اسلامی شورای مجلس 93 اصل نگهبان شورای اعضای نفر حقوقدان شش و انتخاب نمایندگان

است موظف نگهبان شورای. شود فرستاده نگهبان شورای باید به اسلامی شورای جلس مصوبات کلیه مورد بررسی اساسی و قانون اسلام بر موازین از نظر انطباق وصول روز از تاریخ ده را حداکثر ظرف آن صورت در غیر این. ردانند بازگ مجلس تجدید نظر به را مغایر ببینند برای آن قرار دهد و چنانچه 94 اصل اجرا است قابل مصوبه

تواند از نداند، می کافی و اظهار نظر نهایی رسیدگی روز را برای ده مدت نگهبان شورای که مواردی در

95 اصل شود خواستار تمدید وقت روز دیگر با ذکر دلیل ده حداکثر برای اسلامی شورای مجلس نگهبان شورای فقهای با اکثریت اسلام با احکام اسلامی شورای مجلس مصوبات مغایرت عدم ص تشخیصی است نگهبان شورای اعضای همه اکثریت بر عهده اساسی آنها با قانون تعارض عدم و تشخیص

96 اصل

قانونی یا طرح لایحه درباره مذاکره توانند هنگام منظور تسریع در کار می به نگهبان شورای اعضای در دستور کار مجلس فوری ای یا لایحه طرح اما وقتی. کنند را استماع حاضر شوند و مذاکرات در مجلس

97 اصل. و نظر خود را اظهار نمایند وند حاضر ش باید در مجلس نگهبان شورای قرار گیرد، اعضای شود می انجام آنان چهارم سه با تصویب که است نگهبان شورای عهده به اساسی قانون تفسیر

98 اصل

و اسلامی شورای مجلس جمهوری ریاست، رهبری خبرگان مجلس بر انتخابات نظارت نگهبان شورای دارد را بر عهده بررسی و همه آراء عمومی به مراجعه

و مراجعه اسلامی شورای مجلس جمهور، انتخابات رییس بر انتخاب نظارت نگهبان شورای: سابق اصل 99 اصل دارد را بر عهده بررسی و همه آراء عمومی به

و سایر آموزشی، فرهنگی، بهداشتی، عمرانی، اقتصادی، اجتماعی های پیشبرد سریع برنامه برای شهر، امور هر روستا، بخش اداره، محلی مقتضیات به با توجه مردم همکاری از طریق امور رفاهی

می صورت یا استان شهرستان، هوش، بخش، ده شورای نام به شورایی با نظارت یا استان شهرستان و دگان شون و انتخاب کنندگان شرایط انتخاب. کنند می انتخاب محل همان را مردم آن اعضای گیرد که

باید با آنها را که مراتب مذکور و سلسله شوراها و نظارت انتخاب و نحوه و اختیارات حدود وظایف باشد قانون مرکزی حکومت و تابعیت اسلامی جمهوری و نظام ارضی و تمامیت یمل وحدت اصول رعایت

100 اصل. کند می معین

استانها و نظارت و رفاهی عمرانی های برنامه در تهیه همکاری و جلب یضاز تبع منظور جلوگیری به نحوه. شود می استانها تشکیل شوراها از نمایندگان استانها مرکب عالی آنها، شورای هماهنگ بر اجرای

101 اصل. کند می معین شورا را قانون این و وظایف تشکیل

مجلس به دولت و مستقیما یا از طریق تهیه خود طرحایی دارد در حدود وظایف ها حق استان عالی شورای 102 اصل. قرار گیرد مورد بررسی طرحها باید در مجلس این پیشنهاد کنند اسلامی شورای

وند در حدودش می تعیین دولت از طرف که کشوری و سایر مقامات بخشداران، فرمانداران، استانداران 103 اصل. آنها هستند تصمیمات رعایت به شوراها ملزم اختیارات

امور در واحدهای در پیشرفت ها و ایجاد هماهنگی برنامه در تهیه و همکاری قسط اسلامی منظور تامین به و و دیگر کارکنان و دهقانان کارگران از نمایندگان مرکب شوراها، و کشاورزی صنعتی، تولیدی

واحدها اعضا این از نمایندگان مرکب شوراهایی اینها و مانند خدماتی، اداری، آموزشی و در واحدهای، مدیران کند می معین آنها را قانون و اختیارات شوراها و حدود وظایف این تشکیلات چگونگی. شود می تشکیلات
104 اصل

105 اصل. کشور باشد و قوانین اسلام موازین مخالف شوراها نباید تصمیمات و ترتیب انحراف مرجع تشخیص. نیست ممکن قانونی از وظایف انحراف شوراها جز در صورت انحلال حق انحلال به اعتراض شورا در صورت. کند می معین مجدد آنها را قانون شوراها و طرز تشکیل انحلال
106 اصل. کند رسیدگی آن به از نوبت خارج است موظف کند و دادگاه شکایت صالح دادگاه دارد به ایران اسلامی و بنیانگذار جمهوری اسلامی جهانی از مرجع عالیقدر تقلید و رهبر کبیر انقلاب پس و مرجعیت به قاطع مردم اکثریت از طرف که "الشریف سره قدس" خمینی امام العظمی الله آیت حضرت رهبری خبرگان. است مردم منتخب ان خبرگ عهده رهبر به شدند، تعیین و پذیرفته شناخته رهبری یکی کنند هر گاه می و مشورت بررسی و یکصد و نهم پنجم فقها واجد شرایط مذکور در اصول همه درباره یا واجد عامه مقبولیت یا دارای و اجتماعی سیاسی یا مسایل فقهی و موضوعات امحک به را اعلم از آنان انتخاب رهبری دهند او را به تشخیص یکصد و نهم مذکور در اصل از صفات در یکی خاص برجستگی رهبر منتخب نمایند می و معرفی رهبر انتخاب عنوان را به از آنان یکی صورت کنند و در غیر این می با رهبر در برابر قوانین. داشت اهدو را بر عهده از آن ناشی های مسیولیت امر و همه ولایت، خبرگان است سایر افراد کشور مساوی

قاطع اکثریت از طرف قانون این پنجم واجد شرایط مذکور در اصل از فقهایی یکی هر گاه: سابق اصل در مورد مرجع عالیقدر تقلید و که باشد، همانگونه شده و پذیرفته شناخته و رهبری مرجعیت به مردم مسیولیت های امر و همه رهبر، ولایت این، ستا شده چنین خمینی امام العظمی الله آیت رهبر انقلاب صلاحیت که کسانی همه درباره مردم منتخب ان خبرگ صورت دارد، در غیر این را بر عهده از آن ناشی برای خاص برجستگی مرجع را دارای یکی کنند، هر گاه می و مشورت دارند بررسی و رهبری مرجعیت مرجع واجد شرایط یا پنج سه نمایند، وگرنه می معرفی مردم رهبر به عنوان او را به ندیباب رهبری
107 اصل. کنند می معرفی مردم و به تعیین رهبری شورایی اعضای عنوان را ب رهبری

برای آنان جلسات داخلی نامه آنها و آیین انتخاب کیفیت، تعداد و شرایط خبرگان مربوط به قانون شود و تصویب نان آرا و با اکثریت تهیه نگهبان شورایی فقها اولین وسیله باید به دوره نخستین و قانون و تجدید نظر در این تغییر هر گونه پس از آن برسد رهبر انقلاب نهایی تصویب به است خود آنان در صلاحیت خبرگان وظایف مربوط به سایر مقررات تصویب

جلسات داخلی نامه آیین آنها و انتخاب کیفیت، تعداد و شرایط خبرگان مربوط به قانون: سابق اصل آراء آنان و با اکثریت تهیه نگهبان شورایی اولین فقهایی وسیله باید به دوره نخستین برای آنان تغییر و تجدید نظر در هر گونه پس از آن برسد رهبر انقلاب نهایی تصویب شود و به تصویب
108 اصل. ستا خبرگان مجلس در صلاحیت قانون این

و تقوای عدالت - 2. فقه مختلف افتاد در ابواب برای لازم علمی صلاحیت - 1. رهبر و صفات شرایط و قدرت مدیریت، تدبیر، شجاعت، و اجتماعی سیاسی صحیح بینش - 3. اسلام امت رهبری برای لازم و سیاسی فقهی بینش دارای که شخصی، فوق شرایط تعدد واجدین در صورت. رهبری برای کافی است تر باشد مقدم قوی

برای لازم و تقوایی علمی صلاحیت - 1. رهبری شورایی رهبر یا اعضای شرایط و صفات: سابق اصل رهبری برای کافی و مدیریت و قدرت و شجاعت و اجتماعی سیاسی بینش - 2. افتاء و مرجعیت
109 اصل

با از مشورت پس ایران اسلامی جمهوری نظام کلی سیاستها تعیین - 1. رهبر و اختیارات وظایف - 4. بررسی همه فرمان - 3. نظام کلی سیاستهای اجرای بر حسن نظارت - 2. نظام مصلحت مجمع تشخیص و قبول و عزل نصب - 6. نیروها و بسیج لحو ص جنگ اعلان - 5. مسلح نیروهای کل فرماندهی صدا و سازمان رییس - ج. قضاییه قوه مقام عالیترین - ب. نگهبان شورایی های فقه - الف: استعفاء اسلامی انقلاب پاسداران سپاه کل فرمانده - ه. ستاد مشترک رییس - د. ایران اسلامی جمهوری سیمای حل - 8. گانه سه روابط قوای و تنظیم اختلاف حل - 7. و انتظامی نظامی نیروهای عالی ان فرمانده - و امضا حکم - 9. نظام مصلحت مجمع تشخیص از طریق، نیست حل قابل عادی از طرق که نظام معضلات در که شرایطی دارا بودن از جهت وریجه ریاست داوطلبان صلاحیت مردم از انتخاب پس جمهوری ریاست تأیید رهبری به اول و در دوره نگهبان تأیید شورایی به از انتخابات آید، باید قبل می قانون این کشور به عالی دیوان از حکم کشور پس مصالح جمهور با در نظر گرفتن رییس عزل - 10. برسد هشتاد و اصل بر اساس وی کفایت عدم به اسلامی شورایی مجلس یا رای، نیقانو وظایف از وی تخلف قوه از پیشنهاد رییس پس اسلامی در حدود موازین محکومین مجازات عفو یا تخفیف - 11. نهم کند یض تقو دیگری شخص خود را به و اختیارات از وظایف تواند بعضی رهبر می. قضاییه

مقام عالیترین نصب - 2. نگهبان شورای فقهای تعیین - 1: رهبری و اختیارات وظایف: سابق اصل ستاد رییس و عزل نصب - الف: زیر ترتیب به مسلح نیروهای کلبی فرماندهی - 3. کشور قضایی دفاع عالی شورای تشکیل - ج. امی اسل قلابان پاسداران سپاه کل فرمانده و عزل نصب - ب. مشترک ستاد رییس - وزیر دفاع - وزیر نخست - جمهور رییس - زیر نفر از اعضای از هفت مرکب، ملی تعیین - د. رهبر تعیین دو مشاور به - اسلامی انقلاب پاسداران سپاه کل فرمانده - مشترک و بسیج و صلح اعلان جنگ - ه. دفاع عالی پیشنهاد شورای به گانه سهوهای نیر عالی فرماندهان صلاحیت مردم از انتخاب پس جمهوری ریاست حکم امضای - 4. دفاع عالی پیشنهاد شورای به نیروها به از انتخابات باید قبل آید می قانون در این که شرایطی دارا بودن از جهت جمهوری ریاست داوطلبان جمهور با در نظر گرفتن رییس عزل - 5. برسد تأیید رهبری به اول و در دوره نگهبان تأیید شورای شورای مجلس یا رای قانونی از وظایف وی تخلف کشور به عالی دیوان از حکم کشور، پس مصالح از پس، اسلامی در حدود موازین، محکومین مجازات تخفیف یا عفو - 6. او سیاسی کفایت عدم به اسلام 110 اصل کشور عالی پیشنهاد دیوان

و پنجم از شرایط مذکور در اصول یا فاقد یکی شود خود ناتوان قانونی وظایف رهبر از انجام گاه هر خود بر کنار خواهد از مقام، است از شرایط بوده شود از آغاز فاقد بعضی گردد، یا معلوم یکصد و نهم یا کناره فوت در صورت باشد می هشتم و یکصد مذکور در اصل خبرگان عهده امر به این تشخیص شد رهبر جدید اقدام و معرفی تعیین به نسبت وقت موظفند، در اسرع رهبر، خبرگان یا عزل گیری از فقهای و یکی قضاییه قوه جمهور، رییس از رییس مرکب رهبر، شورایی معرفی تا هنگام نمایند می عهده به طور موقت را به رهبری وظایف همه، نظام مصلحت مجمع تشخیص به انتخاب نگهبان شورای انتخاب به یگیری نماید، فرد وظیفه نتواند انجام هر دلیل به از آنان یکی مدت در این گیرد و چنانچه وظایف در خصوص اشور این گردد می منصوب وی جای فقها، در شورا به مجمع، با حفظ اکثریت چهارم سه از تصویب پس، یکصد و دهم اصل 6 بند (و) و (ه) و (د) های و قسمت 10 و 5 و 3 و 1 بندهای موقتا از یا حادثه دیگری رهبر بر اثر بیماری هر گاه کند می اقدام امنظ مصلحت اعضا مجمع تشخیص دار خواهد بود او را عهده وظایف اصل مذکور در این شورای مدت در این، دشو ناتوان رهبری وظایف انجام وظایف از انجام رهبری شورا از اعضاء رهبر یا یکی شورای از اعضاء رهبر یا یکی هر گاه: سابق اصل خود بر گردد از مقام یکصد و نهم از شرایط مذکور در اصل شود یا فاقد یکی ناتوان رهبری قانونی تشکیل مقررات است یکصد و هشتم مذکور در اصل خبرگان عهده امر به این تشخیص کنار خواهد شد 111 اصل شود می تعیین خبرگان اجلاسیه در اولین اصل این به و عمل رسیدگی برای خبرگان را اسلامی شورای مجلس مصوبه که در مواردی مصلحت تشخیص برای نظام مصلحت تشخیص مجمع نظام مصلحت با در نظر گرفتن بدانند و مجلس اساسی و یا قانون شرع موازین خلاف نگهبان شورای که دهد و سایر وظایفی می ارجاع آنان به رهبری که در اموری نکند و مشاوره را تأمین نگهبان نظر شورای مجمع را و متغیر این اعضائی ثابت شود می تشکیل دستور رهبری به است ذکر شده قانون در این تأیید و به و تصویب و اعضاء تهیه مجمع توسط خ مربوط به مقررات نماید می تعیین رهبری مقام دخااهد رسی رهبری مقام

هستند با سایر افراد کشور مساوی در برابر قوانین رهبری شورای رهبر یا اعضاء: سابق اصل 112 اصل

و اساسی قانون اجرای و مسئولیت کشور است رسمی مقام جمهور عالیترین رییس رهبری از مقام پس دارد شود، بر عهده مربوط می رهبری مستقیما به که را جز در اموری مجریه قوه ریاست اجرای و مسئولیت کشور است رسمی مقام جمهور عالیترین رییس رهبری از مقام پس: سابق اصل رهبری مستقیما به که در اموری را جز مجریه قوه و ریاست گانه سه روابط قوای و تنظیم اساسی قانون 113 اصل دارد شود، بر عهده مربوط می

صورت مجدد او به شود و انتخاب می انتخاب مردم مستقیم با رای چهار سال مدت جمهور برای رییس 114 اصل بلامانع است دوره يك تنها برای متوالی

ایرانی: گردد واجد شرایط زیر باشند انتخاب که و سیاسی بی‌مذه رجال جمهور باید از میان رییس جمهوری مبانی و معتقد به مومن، و تقوی و امانت سابقه حسن مدیر و مدبر، دارای، تابع ایران، الاصل 115 اصل کشور رسمی و مذهب ایران اسلامی

برگزاری نحوه کنند خود را رسماً اعلام آمادگی باتانتخا از شروع باید قبل جمهوری ریاست نامزدهای 116 اصل کند می معین را قانون جمهوری رییس انتخاب

از هیچیک نخست در دور هر گاه شود، ولی می انتخاب کنندگان آرا شرکت مطلق جمهور با اکثریت رییس در دور شود می گرفته رای بار دوم بعد برای هفته نیارود، روز جمعه بدست اکثریتی نامزدها چنین از اگر بعضی کنند، ولی می اند شرکت داشته ی آرا بیشتر در دور نخست تنها دو نفر از نامزدها که دوم

در دور دو نفر که، بقیه شوند، از میان منصرف در انتخابات آرا بیشتر، از شرکت دارنده نامزدهای 117 اصل. شوند می مجدد معرفی انتخاب اند برای داشته رای از دیگران بیش ستخ

ولی است نگهبان شورای بر عهده نود و نهم اصل طبق جمهوری ریاست بر انتخابات نظارت مسئولیت کند می تعیین قانون که است نظارتی انجمن بر عهده نگهبان شورای نخستین از تشکیل قبل

118 اصل

باشد شده انجام قبلی جمهوری ریاست دوره از پایان پیش ماه یک جمهور جدید باید حداقل رییس انتخاب جمهور پیشین رییس، سابق جمهوری ریاست دوره جمهور جدید و پایان رییس انتخاب و در فاصله

119 اصل. دهد می را انجام جمهوری رییس وظایف

احراز شده قانون این او طبق صلاحیت که از نامزدهایی یکی گیری از رای روز پیش ده در فاصله گاه هر نیز یکی و دور دوم دور نخست اگر در فاصله. افتد تاخیر می به دو هفته مدت به کند، انتخابات فوت شود تمدید می دو هفته برای انتخابات کند، مهلت فوت دور نخست از دو نفر حایز اکثریت

120 اصل

شورای و اعضای قضاییه قوه با حضور رییس که ای در جلسه اسلامی شورای جمهور در مجلس رییس لهال بسم. نماید را امضا می کند و سوگندنامه زیر سوگند یاد می ترتیب شود به می تشکیل نگهبان خداوند قادر به ایران و در برابر ملت کریم قرآن جمهور در پیشگاه رییس عنوان به من" الرحیم الرحمن و همه کشور باشم اساسی و قانون اسلامی جمهوری و نظام رسمی پاسدار مذهب که کنم سوگند یاد می متعال و خود را کار گیرم به ام گرفته بر عهده که مسئولیتهایی ایفا را در راه خویش استعداد و صلاحیت و سازمان عدالت و گسترش از حق پشتیبانی، و اخلاق دین کشور، ترویج و اعتلای مردم به خدمت فوق شناخته تمل برای اساسی قانون که و حقوقی اشخاص و حرمت و از آزادی بهره‌یزم خودکامگی از هر گونه اقدامی کشور از هیچ و فرهنگی و اقتصادی سیاسی از مرزها و استقلال در حراست. کنم حمایت است را که قدرتی السلام اطهار علیهم و ائمه از پیامبر اسلام از خداوند و پیروی و با استعانت دریغ نورزم را به و آن پارسا و فداکار نگاهدار باشم امینی همچون است سپرده من به مقدس امانتی عنوان به ملت "از خود بسپارم پس ملت تخبمن

کشور و عالی دیوان با حضور رییس که ای در جلسه اسلام شورای جمهور در مجلس رییس: سابق اصل کند و سوگندنامه زیر سوگند یاد می ترتیب می شود به تشکیل اساسی قانون نگهبان شورای اعضای و در کریم قرآن جمهور در پیشگاه رییس عنوان به من" الرحیم الرحمن الله بسم. نماید را امضاء می اسلامی جمهوری و نظام رسمی پاسدار مذهب که کنم سوگند یاد می خداوند قادر متعال به ایران برابر ملت بر عهده که مسئولیتهایی ایفا را در راه خویش استعداد و صلاحیت و همه کشور باشم اساسی و قانون پشتیبانی، و اخلاق دین کشور، ترویج و اعتلای مردم به خدمت و خود را وقف کار گیرم به ام گرفته که و حقوقی اشخاص و حرمت و از آزادی بهره‌یزم خودکامگی و از هر گونه سازمان عدالت و گسترش از حق و و اقتصادی سیاسی از مرزها و استقلال ستدر حرا. کنم حمایت است شناخته ملت برای اساسی قانون و ائمه از پیامبر اسلام از خداوند و پیروی و با استعانت دریغ نورزم اقدامی کشور از هیچ فرهنگی پارسا و امینی همچون است سپرده من به مقدس امانتی عنوان به ملت را که قدرتی لامالس اطهار علیهم

121 اصل "از خود بسپارم پس ملت منتخب را به و آن فداکار نگاهدار باشم

دارد در عهده به عادی و یا قوانین اساسی قانون موجب به که و وظایفی جمهور در حدود اختیارات رییس است مسئول اسلامی شورای و رهبر و مجلس برابر ملت

نحوه، است مسئول در برابر ملت خویش و وظایف جمهور در حدود اختیارات رییس: سابق اصل

122 اصل. کند می معین را قانون مسئولیت از این تخلف به رسیدگی

وی به و ابلاغ قانونی مراحل از طی را پس پرسشی همه یا نتیجه مجلس مصوبات است جمهور موظف رییس 123 اصل. بگذارد اجرا در اختیار مسئولان امضا کند و برای

جمهور با رییس اول معاون. باشد داشته خود معاونانی قانونی وظایف انجام تواند برای جمهور می رییس خواهد داشت عهده سایر معاونتها را به هماهنگی و مسئولیت وزیران یات اداره وی موافقت

از مجلس تمایل رای از کسب کند و پس نامزد می وزیري نخست را برای جمهور فردی رییس: سابق اصل 124 اصل. نماید او صادر می برای وزیري نخست حکم ملی شورای

امضاء با سایر دولتها و همچنین ایران دولت ها و قراردادها نامی ها، موافقت نامه مقاوله، ها عهدنامه امضاء جمهور یا با رییس اسلامی شورای مجلس از تصویب پس المللی بین های اتحادیه مربوط به های پیمان

125 اصل. او است قانونی نماینده

دارد و کشور را مستقیماً بر عهده و استخدامی و امور اداری و بودجه برنامه امور جمهور مسئولیت رییس بگذارد دیگری عهده آنها را به تواند اداره می

جمهور رییس اطلاع به وزیران هیات از تصویب پس دولت‌های نامه‌ها و آیین‌نامه تصویب: سابق اصل
وزیران هیات تجدید نظر به برای بیاید با ذکر دلیل قوانین را بر خلاف آنه که رسد و در صورتی می
126 اصل فرستند می

یا، نماینده وزیران هیات با تصویب ضرورت بر حسب، تواند در موارد خاص جمهور می رییس
یا نمایندگان نماینده موارد تصمیمات در این. نماید تعیین مشخص با اختیارات ویژه نمایندگان
خواهد بود وزیران جمهور و هیات رییس تصمیمات مذکور در حکم
می تشکیل وی ریاست در حضور او به وزیران هیات بداند جلسه جمهور لازم رییس هر گاه: سابق اصل
127 اصل شود

جمهور رییس. شوند می تعیین جمهور رییس و تصویب پیشنهاد وزیر امور خارجه به سفیران
پذیرد دیگر را می کشورهای سفیران کند و استوارنامه را امضا می سفیران استوارنامه
دیگر کشورهای سفیران کند و استوارنامه را امضاء می سفیران جمهور استوارنامه رییس: سابق اصل
128 اصل پذیرد را می

129 اصل. جمهور است با رییس دولتی نشانهای اعطای
است نشده او پذیرفته استعفا که کند و تا زمانی می رهبر تقدیم خود را به جمهور استعفا رییس
دهد می خود ادامه وظایف انجام به

جمهوری ریاست موقت شورای نام به جمهور شورای رییس یا بیماری غیبت در هنگام: سابق اصل
دهد می او را انجام کشور وظایف عالی دیوان و رییس اسلام شورای مجلس وزیر، رییس از نخست مرکب
جمهور یا در رییس و نیز در مورد عزل نیابد ادامه از دو ماه جمهور بیش عذر رییس که مشروط بر این
هنوز انتخاب جمهور جدید بر اثر موانعی و رییس یافته پایان سابق جمهوری ریاست مدت که مواردی
130 اصل است شوری این بر عهده جمهوری ریاست وظایف، نشده

مدت که جمهور و یا در مورد رییس از دو ماه بیش یا بیماری استعفا، غیبت، عزل، فوت صورت در
و یا امور دیگری نشده هنوز انتخاب بر جدید بر اثر موانعی جمعه و رییس یافته پایان جمهوری ریاست
می را بر عهده وی و مسئولیتهای تیارات اخیر رهبری جمهور یا موافقت رییس اول معاون، قبیل از این
است جمهور موظف رییس اول و معاون قضاییه قوه و رییس مجلس از رییس متشکل گیرد و شورای
اول معاون فوت شود، در صورت جمهور جدید انتخاب روز رییس پنجاه مدت حداکثر ظرف دهد که ترتیبی
نداشته اول جمهور معاون رییس که گردد و نیز در صورتی وی وظایف مانع انجام که و یا امور دیگری
ندک می او منصوب جای را به فرد دیگری رهبری باشد مقام

جمهور، یا موجبات رییس و عزل از دو ماه بیش یا بیماری کنارگیری، فوت در صورت: سابق اصل
روز پنجاه حداکثر ظرف دهد که ترتیبی است موظف جمهوری ریاست موقت شورای، گونه از این دیگری
پرسی را جز در امر همه جمهوری ریاست راتو اختیار وظایف مدت شود و در این جمهور جدید انتخاب رییس
131 اصل دارد بر عهده

موجب به که است یا فرد دیگری اول معاون جمهور بر عهده رییس و مسئولیتهای اختیارات که مدتی در
اعتماد عدم ایر آنان کرد یا به استیضاح توان گردد، وزرا را نمی می منصوب و یکم یکصد و سی اصل
نمود اقدام پرسی و یا امر همه ی اساس تجدید نظر در قانون برای توان داد و نیز نمی
را نمی دولت است جمهوری ریاست موقت شورای جمهور بر عهده رییس وظایف که در مدتی: سابق اصل
اقدام اساسی تجدید نظر در قانون برای توان نیز نمی اعتماد داد و عدم رای آن کرد یا به استیضاح توان
132 اصل نمود

شوند با تغییر می معرفی مجلس اعتماد به رای گرفتن و برای جمهور تعیین توسط رییس وزرا
را آنان از هر یک و حدود اختیارات تعداد وزیران. نیست وزرا لازم اعتماد جدید برای رای گرفتن، مجلس
کند می معین قانون

اعتماد رای گرفتن و برای جمهور معین رییس وزیر و تصویب پیشنهاد نخست وزرا به: سابق اصل
کند می معین را قانون از آنان هر یک و حدود اختیارات تعداد وزیران. شوند می معرفی مجلس به
133 اصل

به دارد و با اتخاذ تدابیر لازم نظارت بر کار وزیران که جمهور است رییس با وزیران هیات ریاست
دولت و خط مشی برنامه، وزیران پردازد و با همکاری می دولت و هیات وزیران های تصمیم ساختن هماهنگ
های دستگاه قانونی وظایف در و نظر و یا تداخل افکند. در موارد اختل را اجرا می و قوانین را تعیین
به که وزیران هیات باشد، تصمیم نداشته تفسیر یا تغییر قانون نیاز به که در صورتی دولتی
هیات اقدامات مسئول جمهور در برابر مجلس رییس. الاجرا است شود لازم جمهور اتخاذ می پیشنهاد رییس
است وزیران

دارد و با اتخاذ نظارت بر کار وزیران که وزیر است با نخست وزیران هیات ریاست: سابق اصل
دولت و خط مشی برنامه، وزیران پردازد و با همکاری می دولت های تصمیم ساختن هماهنگ به تدابیر لازم

است وزیران هیات امارت اقد مسئول وزیر در برابر مجلس نخست کند را اجرا می و قوانین را تعیین
134 اصل

عدم آنها را به اعتماد، مجلس را یا درخواست اند و یا بر اثر استیضاح نشده عزل که تا زمانی وزرا
جمهور رییس به از آنان یا هر یک وزیران هیات استعفا می مانند می خود باقی در سمت است اعتماد نداده
جمهور می رییس خواهند داد خود ادامه وظایف به جدید دولت تا تعیین وزیران د و هیات می شو تسلیم
نمایند تعیین سرپرست ماه سه مدت وزیر ندارند حداکثر برای که هایی وزارتخانه تواند برای
دولت مانند استعفا می باقی خود در سمت است مورد اعتماد مجلس که وزیر تا زمانی نخست: سابق اصل
دهد می خود ادامه وظایف وزیر به جدید نخست دولت شود و تا تعیین می جمهور تسلیم رییس به
135 اصل

رای جدید از مجلس وزیر یا وزیران باید برای صورت کند و در این تواند وزرا را عزل جمهور می رییس
تغییر نماید وزیران از هیات نمی دولت به از ابراز اعتماد مجلس پس که رتی اعتماد بگیرد، و در صو
اعتماد کند رای تقاضای وزیران هیات برای اسلامی شورای باید مجددا از مجلس
، او برگزیند جای را به کند و وزیر دیگری را عزل وزیر خواهد وزیری نخست هر گاه: سابق اصل
اعتماد بگیرد و رای وزیر جدید از مجلس جمهور باشد و برای رییس با تصویب و نصب عزل ید این با
تغییر نماید دولت وزیران هیات از اعضاء نمی، دولت به از ابراز اعتماد مجلس پس که در صورتی
136 اصل اعتماد کند رای تقاضای باید مجددا از مجلس

به که و در اموری است جمهور و مجلس در برابر رییس خویش خاص وظایف مسئول وزیران از یک هر
نیز هست دیگران اعمال رسد مسئول می وزیران هیات تصویب
به که در اموری ولی، است در برابر مجلس خویش خاص وظایف مسئول، از وزیران هر یک: سابق اصل
137 اصل نیز هست دیگران اعمال رسد مسئول می وزیران اتھی تصویب

شود، هیات می قوانین اجرایی های نامه آیین مامور تدوین یا وزیری وزیران هیات که بر مواردی علاوه
وضع به داری سازمانهای و تنظیم قوانین اجرای و تامین اداری وظایف انجام دارد برای حق وزیران
وزیران هیات و مصوبات خویش نیز در حدود وظایف وزیران از هر یک بپردازد نامه و آیین نامه تصویب
مخالف قوانین و روح نباید با متن مقررات مفاد این را دارد ولی و صدور بخشنامه نامه وضع آیین حق
از چند متشکل کمیسیونهای خود را به وظایف ز امور مربوط به برخی تواند تصویب می دولت باشد
الاجرا جمهور لازم از تأیید رییس پس قوانین کمیسیونها در محدوده این مصوبات وزیر و اگذار نماید
بلاغ ضمن، اصل مذکور در این کمیسیونهای و مصوبات دولت های نامه ها و آیین نامه تصویب است
قوانین آنها را بر خلاف که تا در صورتی سدر می اسلامی شورای مجلس رییس اطلاع اجرا به برای
بفرستند وزیران هیات تجدید نظر به برای بیاید با ذکر دلیل

می قوانین اجرایی های نامه آیین مامور تدوین یا وزیری وزیران هیات که بر مواردی علاوه: سابق اصل
به اداری سازمانهای و تنظیم قوانین اجرای و تامین اداری وظایف انجام دارد برای حق وزیران هیات
هیات و مصوبات خویش نیز در حدود وظایف از وزیران یک هر بپردازد نامه و آیین نامه وضع تصویب
قوانین و روح نباید با متن مقررات مفاد این را دارد، ولی صدور بخشنامه و نامه وضع آیین حق وزیران
138 اصل باشد مخالف

هیات تصویب به در هر مورد، موکل داور به آن یا ارجاع و دولتی عمومی اموال راجع به دعوی صلح
داخلی باشد و در موارد مهم خارجی دعوی طرف که در مواردی برسد مجلس اطلاع و باید به است وزیران

139 اصل کند می تعیین انونرا ق موارد مهم نیز برسد مجلس تصویب باید به
اسلامی شورای مجلس با اطلاع عادی در مورد جرایم او و وزیران جمهور و معاونان رییس اتهام به رسیدگی
شود می انجام دادگستری عمومی های در دادگاه

مجلس با اطلاع عادی در مورد جرایم وزیر و وزیران جمهور و نخست رییس اتهام به رسیدگی: سابق اصل
140 اصل شود می انجام دادگستری عمومی های در دادگاه ی اسلام شورای

دولتی شغل از یک تواند بیش نمی دولت و کارمندان جمهور، وزیران رییس جمهور، معاونان رییس
به متعلق آن از سرمایه یا قسمتی تمام که دیگر در موسساتی شغل هر نوع باشند و داشتن داشته
و حقوقی و مشاوره دادگستری و وکالت اسلامی شورای مجلس و نمایندگی است عمومی یا موسسات دولت
جز شرکتهای، خصوصاً شرکتهای مختلف انواع مدیره در هیات یا عضویت عامل دیریتوم نیز ریاست
تحقیقاتی ها و موسسات در دانشگاه آموزشی سمتهای است ممنوع آنان برای و موسسات ادارات تعاونی
است میسستن حکم، از این

دولتی شغل از یک تواند بیش نمی دولت و کارمندان وزیر، وزیران جمهور، نخست رییس: سابق اصل
به متعلق آن از سرمایه یا قسمتی تمام که دیگر در موسساتی شغل هر نوع باشند و داشتن داشته
و حقوقی و مشاوره دادگستری و وکالت ملی شورای مجلس و نمایندگی است عمومی یا موسسات دولت
جز شرکتهای، خصوصاً شرکتهای مختلف انواع مدیره در هیات یا عضویت عامل و مدیریت ستیز ریا

تحقیقاتی ها و موسسات در دانشگاه آموزشی سمتهای است ممنوع آنان برای و موسسات ادارات تعاونی از برخی تصدی طور موقت هب تواند در موارد ضرورت وزیر می نخست است مستثنی حکم از این اصل 141. هارا بپذیرد وزارتخانه

و بعد از خدمت قبل آنان و همسر و فرزندان جمهور، وزیران رییس جمهور، معاونان رهبر، رییس دارایی باشد نیافته افزایش، حق بر خلاف شود که می رسیدگی قضاییه قوه توسط رییس

و همسر و وزیر، وزیران جمهور، نخست رییس، رهبری شورای رهبر یا اعضاء دارایی: سابق اصل افزایش حق بر خلاف شود که می کشور رسیدگی عالی توسط دیوان، و بعد از خدمت قبل آنان فرزندان اصل 142 باشد نیافته

کشور را بر اسلامی جمهوری و نظام ارضی امیتو تم از استقلال پاسداری ایران اسلامی جمهوری ارتش اصل 143 دارد عهده

و باید افرادی است و مردمی مکتبی ارتشی باشد که اسلامی باید ارتشی ایران اسلامی جمهوری ارتش کار باشندفدا آن تحقق و در راه مومن اسلامی انقلاب اهداف به بپذیرد که خدمت را به شایسته

اصل 144

145 اصل شود نمی کشور پذیرفته انتظامی و نیروهای در ارتش عضویت به فرد خارجی هیچ آمیز باشد ممنوع صلح های استفاده عنوان در کشور هر چند به خارجی نظامی پایگاه هر گونه استقرار

اصل 146 است

و جهاد، تولیدی، آموزشی، امدادی در کارهای ارتش فنی و تجهیزات از افراد صلح باید در زمان دولت ارتش آسیبی رزمی آمادگی به که کند در حدی استفاده اسلامی عدل موازین کامل با رعایت، سازندگی اصل 147 وارد نیاید

صورت از افراد آنها به خصی و استفاده ارتش و امکانات از وسایل شخصی برداری بهره نوع هر

اصل 148 است و نظایر اینها ممنوع شخصی راننده، گماشته

اصل 149 است قانون موجب به آن و سلب نظامیان درجه ترفیع

ادامه شد، برای تشکیل انقلاب این پیروزی روزهای در نخستین که اسلامی انقلاب پاسداران سپاه این و قلمرو مسئولیت حدود وظایف. ماند پابرجا می آن و دستاوردهای از انقلاب ود در نگرهبانی خ نقش و هماهنگی دیگر با تاکید بر همکاری ح مسل نیروهای و قلمرو مسئولیت با وظایف در رابطه سپاه اصل 150 شود می تعیین قانون وسیله آنها به میان برادرانه

و آخرین و عدوکم عدو الله به ترهبون رباط الخیل و من قوه من مااستطعتم و اعدوا لهم" کریمه آیه حکم به نظامی آموزش و امکانات افراد کشور برنامه همه برای است موظف دولت "یعلمهم الله لا تعلمونهم دونه من از کشور و مسلحانه دفاع توانایی افراد همواره همه که طوری ید، بهنما فراهم اسلامی موازین را بر طبق باشد رسمی مقامات باید با اجازه اسلحه داشتن باشند، ولی را داشته ایران اسلامی جمهوری نظام

اصل 151

حفظ، بپذیری هو سلط جویی سلطه هر گونه نفی بر اساس ایران اسلامی جمهوری خارجی سیاست های تعهد در برابر قدرت و عدم مسلمانان همه از حقوق کشور، دفاع ارضی و تمامیت جانبه همه استقلال

اصل 152 است راستوا غیر محارب با دول آمیز متقابل گر و روابط صلح سلطه

و دیگر شیون ارتش، فرهنگ، تصادی و اق بر منابع طبیعی بیگانه سلطه موجب قرارداد که گونه هر اصل 153 است کشور گردد ممنوع

و حکومت و آزادی داند و استقلال خود می را آرمان بشری جامعه در کل انسان سعادت ایران اسلامی جمهوری در امور داخلی دخالت از هر گونه کامل خودداری در عین بنا بر این شناسد می جهان مردم همه را حق و عدل حق می حمایت از جهان در هر نقطه در برابر مستکبرین مستضعفین انه طلب حق دیگر، از مبارزه ملت های اصل 154 کند

بر که دهد مگر این بخواهند پناه سیاسی پناهندگی که کسانی تواند به می ایران اسلامی جمهوری دولت اصل 155 شوند و تبهکار شناخته خائن ایران و ایننق طبق

به بخشیدن تحقق و مسئول و اجتماعی فردی حقوق پیش تبیان که مستقل است ای قوه قضاییه قوه و حل، شکایات، تعدیات، در مورد نظلمات و صدور حکم رسیدگی - 1: زیر است دار وظایف و عهده عدالت

می معین قانون که، از امور حسبه قسمت آن در لازم و اقدام و اخذ تصمیم و رفع خصومات عاوید فصل کشف - 4. قوانین اجرای بر حسن نظارت - 3. مشروع و آزادیهای عدل و گسترش عامه حقوق احیای - 2. کند ای بر مناسب اقدام - 5. اسلام جزایی مدون و مقررات حدود و اجرای و تعزیر مجرمین مجازات و تعقیب جرم اصل 156 مجرمین و اصلاح جرم از وقوع پیشگیری

نفر یک رهبری مقام و اجرایی و اداری امور قضایی در کلیه قضاییه قوه های مسئولیت منظور انجام به قضاییه قوه رییس عنوان به سال پنج مدت بر را برای و مدیر و مد امور قضایی به و آگاه مجتهد عادل

است قضایی قوه مقام عالیترین نماید که می تعیین

تشکیل قضایی عالی شورای نام به شورایی قضاییه قوه تالیتهای مس منظور انجام به: سابق اصل ایجاد تشکیلات - 1: باشد زیر می شرح به آن و وظایف تاس قضاییه قوه مقام بالاترین گردد که می قضایی لوائح تهیه - 2. و ششم پنجاه یکصد و اصل مسؤلتهای تناسب به در دادگستری لازم آنها و تغییر محل و نصب و عزل و شایسته عادل قضات استخدام - 3. اسلامی با جمهوری متناسب 157 اصل. قانون طبق، مانند اینها از امور اداری و ترفیع آنان مشاغل و تعیین ماموریت تناسب به در دادگستری لازم ایجاد تشکیلات - 1: زیر است شرح به قضاییه قوه رییس وظایف - 3. اسلامی با جمهور متناسب قضایی لوائح تهیه - 2. و ششم یکصد و پنجاه اصل های مسؤلتهای و ترفیع مشاغل و تعیین موریتهما آنها و تغییر محل و نصب و عزل و شایسته عادل قضات استخدام. قانون طبق، و مانند اینها از امور اداری آنان

- کشور. 2 عالی دیوان رییس - 1: شود می عضو تشکیل از پنج قضایی عالی شورای: سابق اصل شورا برای این اعضای. کشور قضات انتخاب به مجتهد و عادل نفر قاضی سه - 3. کشور کل دستاندا و شونده شرایط انتخاب. است لامانع مجددشان شوند و انتخاب می انتخاب قانون و طبق سال پنج مدت 158 اصل. کند می معین را قانون کننده انتخاب

آنها منوط به صلاحیت ها و تعیین دادگاه تشکیل. است دادگستری، و شکایات تظلمات رسمی مرجع 159 اصل. است قانون حکم

را مقننه و قوه مجریه با قوه قضاییه روابط قوه به مربوط مسایل کلیه مسؤلتهای دادگستری وزیر می کند انتخاب جمهور پیشنهاد می رییس به قضاییه قوه رییس که کسانی دارد و از میان بر عهده غیر قضات استخدامی و نیز اختیارات اداری و مالی تام تواند اختیارات می قضاییه قوه رییس. گردد و وظایفی اختیارات همان دارای وزیر دادگستری صورت در این. کند تقویض وزیر دادگستری را به شود می بینی پیش اجرایی مقام عالیترین عنوان وزرا به برای در قوانین بود که خواهد

و مجریه با قوه قضاییه روابط قوه مربوط به مسایل کلیه مسؤلتهای وزیر دادگستری: سابق اصل کند وزیر پیشنهاد می خستن به قضایی عالی شورای که کسانی دارد و از میان را بر عهده مقننه قوه 160 اصل. گردد می انتخاب

و قضایی رویه و ایجاد وحدت در محاکم قوانین صحیح بر اجرای منظور نظارت کشور به عالی دیوان قضاییه قوه رییس که ضوابطی شود بر اساس می محول آن به قانون طبق که مسؤلتهای انجام گردد می کند تشکیل می تعیین

رویه و ایجاد وحدت در محاکم قوانین صحیح بر اجرای منظور نظارت کشور به عالی دیوان: سابق اصل عالی شورای که ضوابطی شود بر اساس می محول آن به قانون طبق که مسؤلتهای انجام قضایی 161 اصل. گردد می کند تشکیل می تعیین قضایی

قوه باشند و رییس امور قضایی به و آگاه باید مجتهد عادل کل کشور و دادستان عالی دیوان رییس. کند می منصوب سمت این به سال پنج مدت کشور آنها را برای عالی دیوان قضایت با مشورت قضاییه باشند و امور قضایی به و آگاه باید مجتهد عادل کل دادستان کشور و عالی دیوان رییس: سابق اصل. کنند می منصوب سمت این به سال پنج مدت کشور آنها را برای عالی دیوان قضات یا مشورت رهبری 162 اصل

163 اصل. شود می معین قانون وسیله به فقهی موازین طبق و شرایط قاضی صفات انفصال موجب که یا تخلفی جرم و ثبوت محاکمه بدون است آن شاغل که از مقامی توان را نمی قاضی را تغییر داد مگر به یا سمتش خدمت او محل رضای کرد یا بدون منفصل یا دایم طور موقت به است کشور و عالی دیوان با رییس شورتاز م پس قضاییه قوه رییس با تصمیم جامعه مصلحت اقتضای می کند صورت می تعیین قانون که ضوابط کلی بر طبق قضات ای دوره و انتقال نقل. کل دادستان گیرد.

موجب که یا تخلفی جرم و ثبوت محاکمه بدون است شاغل که از مقامی توان را نمی قاضی: سابق اصل را تغییر داد یا سمتش خدمت او محل رضای کرد یا بدون منفصل یا دایم طور موقت به تاس انفصال و انتقال آراء نقل اتفاق به قضایی عالی شورای اعضاء با تصویب جامعه مصلحت اقتضای مگر به 164 اصل. گیرد می کند صورت می تعیین قانون که ضوابط کلی بر طبق قضات ای دوره

آن بودن علنی، دادگاه تشخیص به که مگر آن شود و حضور افراد بلامانع است می انجام علنی، محاکمات محاکمه دعوا تقاضا کنند که طرفین خصوصی باشد یا در دعاوی عمومی یا نظم عمومی عفت منافی

165 اصل. نباشد علنی

است صادر شده حکم آن بر اساس باشد که و اصولی مواد قانون و مستند به دستدلها بای دادگاه احکام

166 اصل

منابع بیابد و اگر نیابد با استناد به مدونه هر دعوا را در قوانین کند حکم کوشش است موظف قاضی یا یا نقص سکوت بهانه تواند به را صادر نماید و نمی قضیه معتبر، حکم یا فتاوی معتبر اسلامی 167 اصل

ورزد امتناع حکم دعوا و صدور به از رسیدگی مدونه قوانین یا تعارض اجمال دادگستری در محاکم منصفه و با حضور هیات است علنی و مطبوعاتی سیاسی جرایم به رسیدگی بر را قانون سیاسی جرم و تعریف منصفه هیات ات شرايط، اختیار، انتخاب نحوه. گیرد می صورت 168 اصل

شود نمی محسوب جرم است وضع شده بعد از آن که استناد قانونی به فعلی یا ترک فعلی هیچ 169 اصل

و مقررات با قوانین مخالف که دولتی های نامه ها و آیین نامه تصویب ها مکلفند از اجرای دادگاه قضات گونه این تواند ابطال می کنند و هر کس خودداری است مجریه قوه از حدود اختیارات یا خارج اسلامی 170 اصل

تقاضا کند اداری عدالت را از دیوان مقررات ضرر، بر مورد خاص حکم یا در تطبیق یا در حکم در موضوع قاضی در اثر تفسیر یا اشتباه گاه هر و در غیر است ضامن اسلامی موازین تقصیر، مقصر طبق گردد، در صورت کسی متوجه یا معنوی مادی گردد می حیثیت اعاده متهم را شود، و در هر حال می جبران دولت وسیله به خسارت صورت این 171 اصل

و شهربانی، ژاندارمری، اعضا ارتش یا انتظامی نظامی خاص وظایف مربوط به جرایم به یدگی رس برای آنان عمومی جرایم به گردد، ولی می تشکیل قانون مطابق نظامی محاکم، اسلامی انقلاب پاسداران سپاه و دادستانی. شود می رسیدگی عمومی اکمدر مح ندشو مرتکب ضابط دادگستری در مقام که یا جرایمی 172 اصل

هستند قوه این مربوط به اصول کشور و مشمول قضاییه از قوه بخشی، نظامی های دادگاه های نامه یا واحدها با آیین مامورین به نسبت مردم و اعتراضات تظلمات، شکایات به منظور رسیدگی به می تاسیس قضاییه قوه زیر نظر رییس "اداری عدالت دیوان" نام به آنها، دیوانی حقوق قاقو اح دولتی کند می تعیین را قانون دیوان این عمل و نحوه حدود اختیارات. گردد

واحدها یا مامورین به نسبت مردم و اعتراضات تظلمات، شکایات به منظور رسیدگی به: سابق اصل قضایی عالی زیر نظر شورای اداری عدالت دیوان نام به آنها دیوانی حقوق و احقاق دولتی های نامه آیین 173 اصل

کند می تعیین را قانون دیوان نای عمل و نحوه حدود اختیارات. گردد می تاسیس های در دستگاه قوانین صحیح امور و اجرای جریان سنج به نسبت قضاییه قوه نظارت حق اساس بر حدود. گردد می تشکیل قضاییه قوه زیر نظر رییس "کشور کل بازرسی سازمان" نام به سازمانی اداری کند می تعیین را قانون سازمان این و وظایف اختیارات

در قوانین امور و اجرا صحیح جریان حسن به نسبت قضایی قوه نظارت حق بر اساس: سابق اصل تشکیل قضایی عالی زیر نظر شورای "کشور کل بازرسی سازمان" نام به سازمانی اداری های دستگاه 174 اصل

کند می معین را قانون سازمان این و وظایف حدود اختیارات. گردد می مصالح اسلامی موازین و نشر افکار با رعایت بیان آزادی، ایران اسلامی جمهوری صدا و سیمای در رهبری با مقام ایران اسلامی جمهوری صدا و سیمای سازمان رییس و عزل نصب. گردد کشور باید تامین هر کدام) اسلامی وراثش و مجلس قضاییه قوه جمهور و رییس رییس از نمایندگان مرکب و شورایی است را قانون بر آن و نظارت سازمان اداره و ترتیب خط مشی. خواهند داشت سازمان بر این نظارت (دو نفر کند می معین

موازین طبق و تبلیغات انتشارات آزادی (رادیو و تلویزیون) گروهی های در رسانه: سابق اصل قضایی عالی شورایی) قضاییه گانه سه قوای ها زیر نظر مشترک رسانه این. شود مین باید تا اسلامی 175 اصل

کند می معین را قانون آن ترتیب خواهد شد اداره و مجریه مقتنه، (عالی شورایی) ملی و حاکمیت ارضی و تمامیت اسلامی از انقلاب و پاسداری منافع ملی منظور تامین به دفاعی سیاستهای تعیین - 1. گردد می زیر تشکیل جمهور، با وظایف رییس ریاست به "ملی امنیت فعالیت نمودن هماهنگ - 2. رهبری مقام رفاز ط شده تعیین کلی سیاستهای کشور در محدوده امنیتی - 3. امنیتی - دفاعی در ارتباط با تدابیر کلی اقتصادی و فرهنگی، اجتماعی، اطلاعاتی، سیاسی های شورا اعضای و خارجی داخلی با تهدیدهای مقابله کشور برای و معنوی مادی از امکانات گیری بهره - و امور برنامه مسئول - مسلح نیروهای کل ستاد فرماندهی رییس - گانه سه قوای روسای - عبارتند از مورد وزیر مربوط حسب - کشور، اطلاعات، امور خارجه وزرای - رهبری مقام انتخاب به دو نماینده - بودجه از قبیل فرعی خود شوراهای وظایف تناسب هب ملی امنیت عالی شورایی و سپاه ارتش مقام و عالیترین جمهور یا با رییس فرعی از شوراهای هر یک ریاست. همدید کشور تشکیل امنیت و شورایی دفاع شورایی و وظایف حدود اختیارات. شود می جمهور تعیین رییس از طرف که است عالی شورایی از اعضای یکی مصوبات. رسد می عالی شورایی تصویب آنها به کند و تشکیلات می معین قانون ار فرعی شوراهای اجراست قابل رهبری از تایید مقام پس ملی امنیت لی عا شورایی

صورت اساسي قانون به نسبت 1368 در سال که اصلاحاتي موجب به یکصد و هفتاد و ششم اصل 176 اصل است شده الحاق اساسي قانون به، گرفته

مقام بگیرد مي زیر انجام ترتیب به ارد ضروري در مو، ایران اسلامي جمهوري اساسي در قانون بازنگري يا جمهور موارد اصلاح رییس به خطاب حکمي طی نظام مصلحت با مجمع تشخیص از مشورت پس رهبري - 1: نماید زیر پیشنهاد مي با ترکیب اساس قانون بازنگري شوراي را به اساسي قانون تتمیم - 4: نظام مصلحت مجمع تشخیص ثابت اعضاي - 3: گانه سه قوای روساي - 2: گهبان شوراي اعضاي نفر از هیات سه - 6: رهبري مقام انتخاب نفر به ده - 5: رهبري خبرگان مجلس نفر از اعضاي پنج نفر از سه - 9: اسلامي ایشور مجلس نفر از نمایندگان ده - 8: قضاییه از قوه فرن سه - 7: وزیران از شورا پس مصوبات کند مي معین را قانون و شرایط آن انتخاب کار و کیفیت شیوه دانشگاهیان شرکت مطلق اکثریت تصویب به آراء عمومي به مراجعه باید از طریق رهبري مقام تایید و امضاي در قانون بازنگري "پرسی در مورد همه و نهم پنجاه اصل ذیل رعایت برسد پرسى در همه کنندگان بر و مقررات قوانین کلیه و ابتدای نظام بودن اسلامي مربوط به اصول محتوای نیست لازم "اساسي امر و ولایت حکومت بودن و جمهوري ایران اسلامي جمهوري و اهداف ایماني هاي و پایه اسلامي موازین اساس تغییر ناپذیر است ایران رسمي و مذهب و دین آراء عمومي امور کشور با اتکا به و نیز اداره امت امامت صورت اساسي قانون به نسبت 1368 در سال که اصلاحاتي موجب به یکصد و هفتاد و ششم اصل 177 اصل است شده الحاق اساسي قانون به، گرفته

Source Information: The Constitution of the Islamic Republic of Iran, Khaneh Mellat, <http://mellat.majlis.ir/CONSTITUTION/PERSIAN.HTM> (accessed May 20, 2009)